

חיקע ברוריה וויגאנד: כלת-בראשית...

חיקע ברוריה וויגאנד

פלת' ברואשית
און אונדערע ליזער

צוּוֹשְׁפָרָאכִיךְ לַידְעָבוֹן
יִדְישׂ — עֲבָרִית

ה. לייזֶק-פֿאַרְלָאָג

תל-אביב תשע"ח / 2018

חיקע ברורייה וויגנד

כלת' ברואשית וועוד שיריהם

ספר שירים דו-לשוני
יידיש — עברית

הוצאה ה. ליוויך

תל אביב תשע"ח / 2018

חיקע ברוריה ווינגן

כלת'בראשית
און אנדערע לידער

חיקע ברוריה ווינגן

כלת'בראשית
ועוד שירים

ISBN 978-965-7348-47-5

©
כל הזכויות שמורות

עטיפה :

סידור ועימוד : לאוניד רחמן

איורים : חיקע ברוריה ווינגן

הדפסה : שחף

H. Leyvick Publishing House T.A.
Printed in Israel 2018

לְאַתָּא נְגַדֵּל : אִיאָ חַנָּה בֶּרֶאַמְּן

חיקע ברוריה ווינגן

פלת-בראשית
און אנדערע לידער

חיקע ברוריה וויגנד

**בלת-בראשית
ועוד שירים**

א דאנקוווארט

דאס דאָזַיקָע בָּרוֹ אִיז דֵי צוֹוִיטָע צוֹוִי-שְׁפָרָאַכְּיָקָע זָאַמְלָוָג פָּון מִינְ פָּאַעַזְיָע. דֵי זָאַמְלָוָג גִּיט אֲרוֹיס אִין צְוִוי בָּאֶזְוָנְדָעָרָע אַוִיסְגָּבָעָס : יִדְיש - עֲנֶגְלִיש אָוֹן יִדְיש - הַעֲבָרָעִיש. עַס קְומָט אַ גְּרוֹיסְטוֹר יִשְׂרָאַכְּה דֻּעַם ה. לַיּוֹוִיק-פְּאַרְלָאָג אִין תַּל-אַבְּבָי אָוֹן זִין רָאֵש דָנִיאֵל גְּלָאֵי פָּאָר פְּאַרְעָוָנְטָלָעָן בַּיִדְעָ אַוִיסְגָּבָעָס פָּון אַט דֻּעַם לִידְעָרְבוֹר - אָוֹן אַ גְּרוֹיסְן דָּאַנְק דָנִיאֵל גְּלָאֵעַן פָּאָרָן פְּרִיאַנְדָלָעָן בָּרוֹר-הַבָּא אִין תַּל-אַבְּבָי אַין יַאֲנוֹאָר 2017 אָוֹן פָּאָר זִין צּוֹרְטוֹר צּוֹ מִיר אָוֹן זִין הַתְּלָהָבָות צּוֹ פְּאַרְעָוָנְטָלָעָן אַ צוֹוִיטָע זָאַמְלָוָג פָּון מִינְ פָּאַעַזְיָע. אַ שְׁיִינָעָם דָאַנְק דַעַר נַצְיָאַנְאַלְעָר אַיְנְסְטָאָנָץ פָּאָר יִדְישָׁוָר קוֹלוֹטָוָר אִין יִשְׂרָאֵל פָּאָר זִיעָר פְּנִיאַנְצִיעָלָעָר שְׁטִיכָע, וּאָס הָאָט דַעַרְמַעְגָּלָעָכָט דֻעַם ה. לַיּוֹוִיק-פְּאַרְלָאָג אַרְיוֹסְצָוָגְעָבָן דֻעַם יִדְישָׁה-הַעֲבָרִישָׁן נָסָח פָּון מִינְ בָּרוֹ. אָוֹן אַ בָּאֶזְוָנְדָעָרָע דָאַנְק קְומָט אוּיר מִינְנָע טִיעָרָע עַלְטָעוֹן אַלְשָׁבָע אָוֹן מַאֲנוֹרָעָד וּוִיגָּנָד פָּאָר זִיעָר בְּרִיטָה-אַרְצִיקָעָר פְּנִיאַנְצִיעָלָעָר שְׁטִיכָע פָּאָרָן יִדְישָׁ-עֲנֶגְלִישָׁן נָסָח ! אַ דָאַנְק דֵי אַלְעָ גַעֲנִיטָע פָּאַעַטִישָׁ אַבְּעָרָזְעָצָעָר אִין יִשְׂרָאֵל, וּאָס הָאָבָן אַבְּעָרָגְעָזְעָצָט מִינְ פָּאַעַזְיָע אַוִיפָּה-הַעֲבָרִישָׁ - אָוֹן בְּפָרֶט דַעַר וּוֹנְדָעָלָעָכָר פָּאַעַטְעָסָע וּרְבָקָה בָּאַסְמָאָן בְּנְחִיִּים. אָוֹן עַס קְומָט אַ גְּרוֹיָסְעָר יִשְׂרָאַכְּה מִינְ טִיעָרָן פְּרִיאַנְד וּוֹנְצָעָנָט הַמְּאַלְקָאָה (לְאַנְדָּאָן) פָּאָר אַבְּעָרָלִיְעָנָעָן דֻעַם גָּאנְצָן יִדְישָׁ-עֲנֶגְלִישָׁן נָסָח פָּון מִינְ כְּתָבְ-יִד אָוֹן פָּאָר אַלְעָ זִיןָע נִצְלָעָכָע פְּאַרְלִינְגָן וּוּ אַזְוִי צּוֹ פְּאַרְבָּעָסָעָר מִינְנָע עֲנֶגְלִישָׁע אַבְּעָרָזְעָצָנָגָע !

אַ דָאַנְק מִינְ בָּעַסְטָרָר חַבְּרָטָע אִיא חַנָּה בָּרָאַמְּן (לְאַפְּנָנָרָאַנְטָא, פְּינְלָאָנד) אָוֹן מִינְנָע אַלְעָ גַוְטָע פְּרִיאַנְד אַבְּעָרָ דַעַר גָּאָרָעָר וּוּלְעָט פָּאָר זִיעָר פְּרִיאַנְדָשָׁאָפָט אָוֹן דָעַרְמוֹתִיקָנוֹגָג, בְּפָרֶט עוֹזָנוֹיָמָאָן (סְטוֹאָקָה-אָלָמָ), אַיּוֹ יַאֲכְנָאָוָיָץ (נוֹ-יִאָרָה), יַצְחָק נִבְּאָרְסָקִי, רָובִי מַאְנָעָ, נַאֲטָאַלִיאָ קְרִינִינְצָקָא, שְׁרוֹן בְּרַ-כּוֹכְבָא אָוֹן פְּילִיפָּ בּוֹקָאָרָא (פָּאַרְיוֹז) אָוֹן סְטוֹיָוָן וּוּאָטָס אָוֹן קְרִיסְטִינָאָ וּוּיָטִי (לְאַנְדָּאָן). אַ דָאַנְק אַלְעָ פְּרִיאַנְד פָּון מִינְ לְאַנְדָּאָנָעָר יִדְישָׁ-סְבִּיבָה פָּאָר זִיעָר פְּרִיאַנְדָשָׁאָפָט אָוֹן פָּאָר שְׁטִיצָן מִיר אַין מִינְנָע

חיקע בדוריה ויגאנד / כתבת-בראשית ווד שירים

יידיש-קולטורעלע און קינסטטלערישע באמינונגנען, בפרט טאמאראָ גלי-סַפּן פֿרִידְבָּעֶרג & אַרטוֹרָאָ קְעַרְבָּל-שֵׁין, מִיכָּאֵל & רְחַל הַיזּוּר, אהָרוֹן גֻּרְשָׁן אָונְתְּהִילָּה בִּינָה האָסְט - אָונְ אַדְּאָנְקָן מִינְעָ פֿרִינְד אַיְן מִין צְפּוֹן לְאַנְדָּאָנְנָעָר קְהִילָּה NN פֿאָר זַיְעָר פֿרִינְדְּשָׁאָט אָונְ אָונְטְּעַרְשְׁטִיצְוָגָן, בפרט דּוֹד צְבִּי טִילְאָר, גְּרוּגָאָרִי סָעָר, לִילְיאָ טָאָלָאָלוֹאָ, אַרְקָאָדי גַּעֲגָעָל, אַלְבְּרָעָכָט רִיטְשָׁל, אַנְדָּרוֹ לוֹ אָונְ הרְבָּ יְהָוָנָתָן וַיְתַעַבְּעָרָג.

אַדְּאָנְקָן מִינְעָ פֿלְאָסָן פֿאָר "סְפִּירָאָ אַרְקָ" אָיְן לְאַנְדָּאָן, וּאָס האָבָּן זִיר גַּעֲלָעָרָנְט יְזִישָׁע שְׁפָרָאָר אָונְ לִיְטְעָרָאָטוֹר מִיט מִיר מִיט גְּרוּיס הַתְּהָבָּות, אָונְ וּאָס עַטְלָעָכָע פֿוֹן זַיְהָבָּן מִיר אַפְּלִילְוָא מְאָל צְוּגָעָנְבָּן אַ שְׂטִיקָל אַיְנְסְפִּירָאָצְיָע פֿאָר מִין פָּאָעָזָע. אַדְּאָנְקָן מִין פֿרִינְד (אָונְ גַּעַוְעַזְעָנָעָם יְזִישָׁסְטְּוָדָעָנְט אָיְן לְאַנְדָּאָן) יְהָוָנָתָן וְאַלְפָסָאָן וּאָס האָט אַיְנְסְפִּירָאָט עַטְלָעָכָע פֿוֹן דִּי לִיְדָעָר אִינְעָמָט דְּרִיטָן אָונְ לַעֲצָטָן הוַיְפָטְ-טִילְיָע פֿוֹן אַט דָּעָר זָאָמְלָוָג - דִּירָעָקָט צִי אָומְדִירָעָקָט.

וְאַחֲרָוֹן אַחֲרָוֹן חַבִּיב : אַ גְּרוּיסָן דְּאָנְקָן מִין טְבִּיעָרָן חַבָּר שְׁלָמָה דְּנִיאָל וּוַיְזָעָר (מְאַנְטוֹאָ / לְאַנְדָּאָן) פֿאָר אוֹיְפָנְגָעָמָן דָּעַם קְאַנְטָאָקָט מִיט מִיר נַאֲרָא אַמְּלָגָן אַוְמְגָעָרָיכָט נַאֲרָא אַזָּא לְאַנְגָּעָר צִיּוֹת - אָונְ דּוֹוקָאָ פְּוֹנְקָט צַו דָּעָר צִיּוֹת, אָונְ אַמְּמָעָנָט פֿוֹן קְרִיזִיס - אָונְ פֿאָר הַעֲלָפָן מִיר צַו פֿאָרָשְׁטִיָּן נַאֲרָא אַמְּלָג, וּאָס עַס אִיז טָאָקָעָוּ וַיְכִטְקִיךְ אָיְן לְעַבְּן !

אַיר וּוְיל וַיְדָמָעָן דְּאָס לִיְדָעָבָּן דָּעַם אַנְדָּעָנָק פֿוֹן צִיּוֹעָ בְּעַרְעַנְפָּעָל
פֿוֹן סִימְפָּרָאָפָּאָל, וּאָס אִיז אַוְמְגָעָהָקָומָן אָונְ סִימְפָּרָאָפָּאָל אִין 1941 אִין
עַלְטָעָר פֿוֹן 8 יָאָר.

חיקע בדוריה וויגאנד (לאנדאָן, טעפְּטַעְמַבָּע 2017)

תודה ל专家组 המשתתפים בחוג היידיש החווייתי
של בית ליוווק על התרגומים לעבריות: מיק, אלֵי,
לאה, שוש, מרימ, איליה, חנה, טוביה, דניאל ורוני.

דאָס בוק דערשיינט מיט דער שטייעזע פֿון דער נאצִיאָנָּאלָעָר
איינסטאנץ פֿאָר יִדְישֶׁר קָוְלְטוֹר

ספר זה יוצא לאור בתמיכה הרשות הלאומית לתרבות יידיש

פַּרְסִיכָּאָבָּאָה

איך בין די פלה
פונעם אַנְהַיִיב
פֿוֹן דָּעֵר באַשָּׁאָפָּוֹנָג,
די זִינְגֶּעֶרֶן פֿוֹן גַּרְאָזָן.

הערט זיך צו
צו די קְלָאנְגָּעָן
פֿוֹן בְּרָאַשִּׁית,
צומ רויישן פֿוֹן די וואָסְעָרָן
אין דער פְּינְצְטָעָה,
צומ עַרְשָׁטָן וואָרט
פֿוֹן דָּעֵר באַשָּׁאָפָּוֹנָג :
„הי אוֹל“,
און עס איז געוֹזָאָרָן לִיבְטָה
דער אַנְהַיִיב
פֿוֹן דָּעֵר באַשָּׁאָפָּוֹנָג.

איך בין די פלה
פונעם אַנְהַיִיב
פֿוֹן דָּעֵר באַשָּׁאָפָּוֹנָג,
די זִינְגֶּעֶרֶן פֿוֹן גַּרְאָזָן.

כָּה-כִּי אַלְפֵי

אני הַכֶּלֶה
מן הַרְאָשִׁית
מן הַבְּרִיאָה,
זְמֻרָת הַעֲשָׂבִים.

הַקְּשִׁיבוּ נָא
לְצַלְלִים שֶׁל
בְּרָאשִׁית,
לְרֹחֶשׁ פְּלִגִּי מִים
בְּחַשְׁכָּה,
לְמַלְהָה הַרְאָשָׁוֶנה
שֶׁל הַבְּרִיאָה
„יְהִי אָזְרָה“,
וַיְהִי אָזְרָה
רְאָשִׁיתָה
שֶׁל הַבְּרִיאָה.

אני הַכֶּלֶה
מן הַרְאָשִׁית
מן הַבְּרִיאָה,
זְמֻרָת הַעֲשָׂבִים.

חיקע ברוריה וויגאנד / פلت'בראשית און אנדערע לידער

גרָאָזֶן ווֹאָקְסָן פָּאַמְעָלָעָר
איַבְּעָרָן פְּנִים פָּוּן דָּעֵר עֲרָה,
איַבְּעָרָדִי ווּוְנְדָן
פְּוֹנוּם הָאָרֶץ פָּוּן דָּעֵר וּוּלְטָן.
דָּאָס הָאָרֶץ פָּוּן דָּעֵר וּוּלְטָן
דָּאָרָף אַ נְיֻעָם אַנְהַיִיב.

אַיך בֵּין דִי כָּלָה
פְּוֹנוּם נְיֻעָם אַנְהַיִיב,
די זִינְגְּעָרִין פָּוּן גָּרָאָזֶן.

נָאָר דִי זִינְגְּעָרִין פָּוּן גָּרָאָזֶן אִיז מִיד
אוֹן אָוּמְגַעְדּוֹלְדִּיק.
זָאָל דָּעֵר נְיֻעָם אַנְהַיִיב
שׁוֹן קְוּמָעָן בָּאָלְד !

חיקע בדוריה ויגנד / כתטבראשית ועוד שירים

עֲשָׂבִים צוּמְחִים לְאַטְפָּם
עַל פִּנֵּי הַאֲדֻמָּה,
עַל הַפְּצָעִים
שֶׁל לְבֵב הַעוֹלָם.
לְבֵב הַעוֹלָם
זְקִיָּק לְרִאשִׁית חֶדְשָׁה.

אָנִי הַבָּלָה
שֶׁל הַהְתִּחְלָה הַחֶדְשָׁה,
זְמִינָת הַעֲשָׂבִים.

אָך זְמִינָת הַעֲשָׂבִים עַיְפָה
וְקַצְבָּת רֹוח.
שְׁתַּבּוֹא כִּבְרֵר הַרְאָשִׁית הַחֶדְשָׁה
שְׁתַּגְנִיעַ מִיד !

שיר-השירים דיקע פונקען

ויעזות של שיר השירים

פֿרְנַקְסָר פֿרְנַקְסָר

פֿנִיעַרְדִּיקָע פֿונְקָעַן שְׁפֶרְיִצְּן
אָום שְׁבָתָה,
טְוָנְקָעַן זִיךְ אֵין
אֵין אָים פָּוּן לִיכְטָט,
גִּיבָּן צֹו פּוֹחַ
די קְלָאָנְגָעַן פָּוּן שִׁירְהַשְׁירִים,
די גְּזָאָנְגָעַן פָּוּן טִירְטָלְ-טוּבוֹן,
דָּעַם רָאָזְעָוּן צְוִוִּיט
פָּוּן פְּשָׁחְדִּיקָע בִּימְעָה,
פְּילָן אָן מִיט סְוּדוֹת
די שְׁטִילְקִיְיט פָּוּן סְעַדְעָה,
פְּאָרְשָׁמְעָקָן דִּי לְוַטְּ
מִיט רְוִיזְנְ-דוֹטְט
אוֹן פָּאָעָזִיעַ

וּוְאָס קָעַן זִין בְּעַסְעָרָס
אוּף דָּעַר וּוּלְט ?

שִׁירְהַשְׁירִים דִּיקָע פֿונְקָעַן...

ירז'יז ורְגַיִן כָּגִינִים

ניצוצות של אש נתזים
בשבת,
צוללים
בימים של אזה,
נותנים פה
לצלילי שיר השירים,
לשירו של התוה,
לפריחה העורדה
של עצי הפסח,
 ממלאים בסודות
את דممמת הסחלבים
מבעשימים את האיר
בגיחות ורקדים
ושירה.

היכול להיות טוב יותר
בעולם?

ניצוצות של שיר השירים...

וְכִי-זֶה

פַּרְיִינֵד לֹן מִין נְשָׁמָה –
שְׁבָת –
וְאֵס שְׁפִילְסְטוֹ זִיךְ מִיט מִיר ?

גִּיסְט מִיר דָּעַם נְשָׁמָה-זָוִיטַן
לֹן דִּינְנַעַ נִיגּוֹנִים
מִיט לְוָלָעַ בּוֹסּוֹת –
נָאָר אָן אַ וְוִידְעַרְקוֹלַ.
גִּיסְט מִיר דָּעַם פָּאָזְיעַ-פִּישְׁוֹרַ
לֹן דִּינְנַעַ קָלְאַנְגָּעַן
מִיט לְוָלָעַ זְשָׁמְעַנְיָעַס –
נָאָר אָן בָּאַרְיָה.

פַּרְיִינֵד לֹן מִין נְשָׁמָה –
שְׁבָת –
וְאֵס שְׁפִילְסְטוֹ זִיךְ מִיט מִיר ?

פִּירְסְט צְנוּיַּךְ חַסְד מִיט גְּבוֹרָה
אַיְן אַ שְׁטְרָאַלְנְעַץ
לֹן חַדוֹה –
נָאָר אָן גַּשְׁמִיוֹת.
וּעֲקָסְט אַוִּיף
גַּאנְץ אָוְמְגַעְרִיכְט
מִין נְשָׁמָה-יִתְרָה,
וְאֵס אִיז גַּעַשְׁלָאָפֵן טִיף אַיְן מִיר –
נָאָר אָן אַ חַלּוֹם לֹן צְוָקָונֶט.

!בְּרִיאָה!

ידיד-גַּפֵּשׁ –
שְׁבָת –
מַה אַתָּה מִשְׁחָק אַתָּי ?

מֹוג לִי אֶת יְוָהָנֶשֶׁמָה
מִנְגּוֹנִיך –
בְּכֹסֹות גְּדוּשֹׁת –
אֲך֒ לֹא הָה
מֹוג לִי אֶת כְּשׂוּרִין-שִׁירָה
שֶׁל אַלְילִיך –
בְּמִלּוֹא הַחַפְנִים –
אֲך֒ לֹא מְעוֹן.

ידיד-גַּפֵּשׁ –
שְׁבָת –
מַה אַתָּה מִשְׁחָק אַתָּי ?

אַתָּה מִצְרֵי יְחִידָה חֶסֶד וְגִבְרִיה
בְּרִישָׁת זָהָרָת –
שֶׁל חִדּוֹה –
וְלֹא גְּשֻׁמִּוֹת.
אַתָּה מַעֲוִיר
לְפָהָע פְּתָאָום
אֶת הַגְּשָׁמָה הִתְרַחַ שָׁלֵל,
שִׁישְׁנָה עַמְקָבְקָרְבִּי –
לֹא חָלוֹם לְעַתִּיד.

חיקע ברוריה וויגאנד / פלאט-בראשית און אנדערע לידער

פרײַנְד פֿוּן מײַן נְשָׁמָה –

שבת –

וואָס שְׂפִילְסְטוֹ זִיךְ מֵיט מִיר ?

צי האָט אֶזְאָ נְשָׁמָה-זְוִינִין פֿוּן נְגֻונִים

דעָן אָהָפְט ?

צי האָט אֶזְאָ פְּאַעֲזִיעַ-כִּישּׁוֹף פֿוּן קְלָאנְגְּעָן

דעָן אָקְיּוּם ?

צי האָט אָנְשָׁמָה-יִתְּרָה

אוּיר אָשְׁאָטָן ?

פרײַנְד פֿוּן מײַן נְשָׁמָה –

שבת !

פרײַנְד פֿוּן מײַן נְשָׁמָה –

שבת –

לאָמִיר זִיךְ שְׂפִילְן כָּאַטְשָׁ דָעַרְוַיְיל...

חיקע בהוריה ויגנד / כתבראיתית ועוד שירים

ידיד-גֶּפֶשׁ –

שְׁבָת –

מה אפתה מושחק אתי ?

האם לִין-נְשָׂמָה נַלְאָלָו נְגֻונִים
יש קיומ ?

האם לְשִׁירָה מְכַשֵּׁפֶת נַלְאָלָו הָצְלִילִים
יש קיומ ?

האם לְנְשָׂמָה הִתְרָה
יש גם צל ?

ידיד-גֶּפֶשׁ –

שְׁבָת !

ידיד-גֶּפֶשׁ –

שְׁבָת –

בִּינְמִים, הַבָּה נְשַׁחַק ...

סְרִירַמָּה

קומט אַרְטִין בְּשִׁלּוֹם,
אייר מלאכימים פֿוֹן שלום,
אייר מלאכימים פֿוֹנְגָּעָם אַיְבָּרְשָׁטָן –

מייט בלוייע, צָאָרָטָע פֶּלִיגְלָעָן,
מייט בלישטשענדיקע שׂוֹאָרְצָאָפֶלְעָן,
מייט פֶּאָרָחָלָומְטָע גַּעֲזָנְגָּעָן,
מייט פֶּאָרָהוַילְעָנָעָן קָלָאָרְקִיְּתָן.

און עס בִּינְדָן זיך צוֹנוֹרַךְ
די העכְסְטָע הֵיכָן
פֿוֹן חדוֹה
מייט די טִיפְסְטָע טִיפְעַנְיִישָׁן
פֿוֹן נְשָׂמָה-בָּאָרָה.

און עס שְׁמַעְלָצָן זיך צוֹנוֹרַךְ
די וּוּיְטְסְטָע וּוּיְטְקִיְּתָן
פֿוֹן מְעַגְלָעַכְקִיְּתָן
מייט די נָאָעַנְסְטָע נָאָעַנְטְּקִיְּתָן
פֿוֹן מְתִיקּוֹתָן.

שְׁלֹום עַלְיכֶם

שְׁלֹום עַלְיכֶם,
מֶלֶךְ כָּל עַלְיָון –
מֶלֶךְ אֵל עַלְיָון –

עם בְּנֵפִים בְּחִילוֹת, עֲדִינּוֹת,
עם אִישׂוֹנִים מִנְגַּנְצִים,
עם מִזְמוֹרִים חִלּוּמִים,
עם בְּהִירוֹת עַלְמָה.

וְנִקְשָׁרִים יִחְדֻוּ
גַּבְהִי הַגְּבָהִים
שֶׁל הַחְדֹּה
עם תְּהוֹמִי הַתְּהוּמוֹת
שֶׁל מְגֻעַּה-גַּשְׁמָה.

וּמְתֻרְבָּבִים יִחְדֻוּ
מִרְחָקִי הַפְּרָמָקִים
שֶׁל הָאָפָּשָׁר
עם סְמִיכּוֹת הַקְּרָבָה
שֶׁל הַמִּתְקּוֹת.

חיקע ברוריה וויגאנד / פלאט-בראשית און אנדערע לידער

בענטשט מיך מיט שלום,
אייר מלאכימ פֿוֹן שלום,
אייר מלאכימ פֿוֹנוּם אייבערשטן.

בענטשט מיך כאטש
מיט שלום !

חיקע ברוריה ויגנד / כתבת-בראשית ועוד שירים

ברכוני לשולם,
מלאכי השלום,
מלאכי אל עליון.
לפחות ברכוני
לשולם !

סְיִינְגַּן...

ריר ניט אָן דָּאס פֶּלעמל !
עס קען זיך פֶּאָרלעשן.
ריר ניט אָן דָּאס בלמל !
עס קען פֶּאָרוויאגען.
ריר ניט אָן די שטוב, די הים !
זיך קען זיך צעפָּאלן.

אָ ווינטֵל קען אלִין צעשטערן,
מייט אָ מאָל,
גאנץ אומגערכִּט.
מיין פֶּרְשִׁינְד,
זיך פֶּאָרְזִיכְטִּיק !

ריר ניט אָן דָּאס בִּימָל !
עס קען זיך אַנטוֹאָרְצְלָען.
ריר ניט אָן דָּאס וּאָלְקְנָדְל !
עס קען זיך פֶּאָרְכְּמָאָרְעָן.
ריר ניט אָן דָּעם בָּאָרג !
ער קען זיך נָאָר רִין פָּוּן אָרט.

אָ ווינטֵל קען אלִין צעשטערן,
מייט אָ מאָל,
גאנץ אומגערכִּט.
מיין פֶּרְשִׁינְד,
זיך פֶּאָרְזִיכְטִּיק !

... אָגַעֲסָה

אֶל תִּגְעַע בְּלֹהֲבָה !
הֵיא עַלְלוֹה לְכֻבּוֹת
אֶל תִּגְעַע בְּפֶרֶח !
הֵוָא עַלְלוֹל לְנַבְּלָל.
אֶל תִּגְעַע בְּבָנִינוּ, בְּבִית !
הֵוָא עַלְלוֹל לְהַתְּמוּטָט.

רוּחַ קָלָה עַשְׂוִיה לְהַחֲרִיב הַכָּל,
בְּבִתְּ אַחַת,
לְגַמְּרֵי בְּמַפְתִּיעַ.
חוּבָה,
הַזָּהָר !

אֶל תִּגְעַע בְּאַיְלָן !
הֵוָא עַלְלוֹל לְהַעֲקָר
אֶל תִּגְעַע בְּעַנְנוּ !
שְׁפָמָא יְהַפְּךָ לְקֹדֶר.
אֶל תִּגְעַע בְּהָר !
הֵוָא עַזְעַז עַלְלוֹל לְזֹזֶז מַמְקוּמוֹ.

רוּחַ קָלָה עַשְׂוִיה לְהַחֲרִיב הַכָּל,
בְּבִתְּ אַחַת,
לְגַמְּרֵי בְּמַפְתִּיעַ.
חוּבָה,
הַזָּהָר !

חיקע ברוריה וויגאנד / פلت'בראשית און אנדערע לידער

ריר ניט אָן דאס פִּיגֶלְעַ!
עס קען זיך פֿאַרוֹוֹנְדִּיקְן.
ריר ניט אָן די לְבָשָׁאָפְטַּ!
זיך קען פֿאָרגְנִין.
ריר ניט אָן מִינֵּן הָאָרֶץ!
עס קען זיך צֻבְּרָעָכְן.

אָ ווַיְנַטֵּל קען אַלְין צַעַשְׁטָעָרָן,
מִיט אָ מַאלַ,
גָּאנְצָ אָוְמָנְגָּעָרִיכְטַּ.
מִינֵּן לְרִיאָנָה,
זַיְתַּ פֿאָרְזִיכְטִיךְ!

און אַפְּשָׁר פֿאָרָט?
רִיר אָן מִינֵּן הָאָרֶץ!
איַך בֵּין גְּרִיטַּ.

חיקע ברוריה ויגנד / כתטבראשית ועוד שירים

אל תגע בצפור!
היא עוללה להפצע.
אל תגע באחבה!
היא עוללה לחלב.
אל תגע בלבבי!
הוא עלול להשבר.

רומך קלה שעשויה להחריב הכל,
בבאת אחת,
לגממי בمفחתיע.
חברה,
זההר!

ואולי בכל זאת,
גע בלבבי!
אני מוכנה.

הַיְיָ כִּיְקָ, אֵין כְּלָמָד !

אויף ווילל די ווינטן
זאלן ניט ברומען,
אויף ווילל די שטורךעמס
זאלן ניט בושעווין,
זוי רוייק, מײַן האָרֶץ !

וואֹוַוַּט דער מהלך
זאל ניט זיין,
וואֹוַוַּט דוֹ וועסט
ניט דָּאָרְפָּן וָאָרְטָן,
זוי רוייק, מײַן האָרֶץ !

וילל ימען
דוֹ וועסט ניט דָּאָרְפָּן אַרְיבָּעָה,
וילל מדבריות
דוֹ וועסט ניט דָּאָרְפָּן אַדְוָרָה,
זוי רוייק, מײַן האָרֶץ !

דוֹ בִּיסְט וַיְיַ אַדָּאָרְן,
וְאָס בְּרָעָנֶט
אוֹן וּוְעָרְט נִיט פְּאָרְבָּרָעָנֶט.
איַן דִּיר קְלִינְגְּט דָּאָס קוֹל
פּוֹנוּם אַיְבָּרָשְׁטָן.

היכָ ? חַזְקֵי !

עד כִּמָּה שְׁהַרְוֹחוֹת
יָנְשָׁבוּ,
עד כִּמָּה שְׁהַסְּעָרוֹת
יָשְׁתָּוֶלֶל,
הִיא רָגֻעַן, לְבִי !

עד כִּמָּה
שְׁתִּפְאַרְבֵּךְ הַדָּרְכָּךְ
עד כִּמָּה
שְׁתִּצְטְּרֵךְ לְהַמְּתִין,
הִיא רָגֻעַן, לְבִי !

עד כִּמָּה יָמִים
שְׁתִּדְרֵשׁ לְצַלְחָה,
כִּמָּה מְדֻבְּרִיּוֹת
שְׁתִּדְרֵשׁ לְעֹבֶה,
הִיא רָגֻעַן, לְבִי !

אַתָּה כִּמוֹ סְנָה,
שְׁבֹועֵר
וְלֹא מַתְּפִלָּה.
מְתוּכָךְ בּוֹקָע הַקּוֹל
הָאַלְמָן.

חיקע ברוריה וויגאנד / פלאט-בראשית און אנדערע לידער

וואַי שטָּארק דָּאס פְּנִיעָר
זָאָל נִיט בְּרוּנְעָן,
וואַי גְּרוֹיס דֵּי אָוּמָרוּ
זָאָל נִיט זִין,
זַיְיָ רְוִיכָּק, מִינְן הָאָרֶץ !

חיקע בהוריה ויגנד / כתטבראשית ועוד שירים

עד פפה גבזה שחה אש
תבעה,
עד פפה רב יהא
אי השקט
היה רגוע, לבי !

האלכטוטיקע זיין

צום אַנדענָק פֿון בִּילְעַ שְׁעַטְעַר-גָּאָטְעַסְמָן (1920-2013)

איך זינגע שווין האָרבָּסְטִיקָע לִידְעָר –

פֿון פְּאַלְנְדִּיקָע בְּלֻעְטָעָר

און פְּלִיעְנְדִּיקָע רְעִיּוֹנוֹת,

פֿון אַלְטָע וּוַיְנָעָן

און יְוָנָע זְבָרוֹנוֹת.

איך זינגע שווין האָרבָּסְטִיקָע לִידְעָר.

איך טְרָאָכֶט שווין האָרבָּסְטִיקָע גַּעַדְאַנְקָעָן –

פֿון קְאַלְטָע נְעַבְט

און שְׁטוּרְעָמְדִּיקָע קְלָאַנְגָּעָן,

פֿון פְּאַרְנְעַפְלָטָע וּוְעָגָן

און פְּאַרְבָּעָנְקָטָע גַּעַזְאַנְגָּעָן.

איך טְרָאָכֶט שווין האָרבָּסְטִיקָע גַּעַדְאַנְקָעָן.

עס חְלוּמָעָן זִיר מֵיר שווין האָרבָּסְטִיקָע חְלוּמוֹת –

פֿון אַהֲרָבָּסְטִיקָן חְבָּה,

וּוֹאָס איך האָב אִים האַלְטָע,

פֿון נְיַעַן הַאַפְּעָנְנוֹנְגָּעָן

און קוּישָׁן גָּאָלָה.

עס חְלוּמָעָן זִיר מֵיר שווין האָרבָּסְטִיקָע חְלוּמוֹת.

איך זינגע שווין האָרבָּסְטִיקָע לִידְעָר...

፲፻፲፭

לִכְרָה שֶׁל נִילָע שַׁעַטְעָר-גָּאָטְעָסְמָאן (2013-2020)

አኒ ብቻ ማሻሻል የሆኑን ስልጣን –
በሆኑን አገልግሎት የሆኑን ስልጣን
በሆኑን የሆኑን ስልጣን –
በሆኑን አገልግሎት የሆኑን ስልጣን
በሆኑን አገልግሎት የሆኑን ስልጣን –
አኒ ብቻ ማሻሻል የሆኑን ስልጣን.

አኒ ብቻ ማሻሻል የሆኑን ስልጣን –
በሆኑን አገልግሎት የሆኑን ስልጣን
በሆኑን አገልግሎት የሆኑን ስልጣን –
በሆኑን አገልግሎት የሆኑን ስልጣን
በሆኑን አገልግሎት የሆኑን ስልጣን –
አኒ ብቻ ማሻሻል የሆኑን ስልጣን.

በቻ የሆኑን አገልግሎት የሆኑን ስልጣን –
በሆኑን አገልግሎት የሆኑን ስልጣን
በሆኑን አገልግሎት የሆኑን ስልጣን –
በሆኑን አገልግሎት የሆኑን ስልጣን
በሆኑን አገልግሎት የሆኑን ስልጣን –
በቻ የሆኑን አገልግሎት የሆኑን ስልጣን.

አኒ ብቻ ማሻሻል የሆኑን ስልጣን...

סיגרין זי גאייס

טרינקען אַ לחײַם
מייטן העלפֿאנט
אַינעם צימער –
יִינְדָּהַמְשׁוֹםֶר –
פָּאַעֲזִיעַ-זַוִּין
אַין דָּעֵר שְׁפָרָאָךְ
פָּוֹן גְּרַעְדָּן :
לְשׁוֹן-קוֹדֶשׁ
צַיִּידִישׁ,
פּוֹילִישׁ
צַיִּסְאַנְסְּקָרִיט.
דָּעֵר וּוַיְנַן פָּוֹן פָּאַעֲזִיעַ
הָאָט דָּעַם זַעֲלְבִּיקָּן טַעַם-גְּרַעְדָּן
אוַיְךְ אַלְעַ לְשׁוֹנוֹת
פָּוֹן דָּעֵר וּוּלְט –
נָאָר אַין אַן אַנדָּעֵר לְבָושׁ.

בְּלֹבּוֹשׁ אַחֲרָה

לִשְׁתֹּות לְחַיִם
עַמְּ פִּילְ –
בְּחַדֵּר –
יִזְרֶה-פְּשָׁמָר –
יֵין הַשִּׁירָה
בְּשֻׁפְתָּן:
גּוֹרְהַעֲדָן:
לְשׂוֹן-קְרֵשׁ
אוֹ יִדִּישׁ,
פּוֹלְנִית
אוֹ סְנָסְקָרִיט.
לְיִזְרֶה-שִׁירָה
אָתוֹ טַעַם-גַּן-עַדְן
בְּכָל לִשְׁוֹנוֹת
הַעֲזָלָם –
רַק בְּלֹבּוֹשׁ אַחֲרָה.

חיקע ברוריה וויגאנד / פلت-בראשית און אנדערע לידער

טרינקען אָ לְחִיּוֹם
מייט אָ גַּיִסְטָ
פֿוֹן דַּעֲרָ פֿאָרְגָּאָנְגָּעָנְהִיט
אין אָ נְיַעַם גִּלְגָּוֹל –
מייטן וּוּעַלְתְּגִּיסְטָ,
וּוֹאָס טְרִינְקֶט אָ לְחִיּוֹם
לְכַבּוֹד זִיךְרָ אַלְיִין,
אוֹן עַס אָרְטָ אִים נִיטָּ,
וּוֹאָס וּוּעַלְטָן
אוֹן הַעֲרָצָעָר –
קַעַרְן זִיךְרָ אַיְבָּעָר –
יַעַדְעָ וּוּעַלְטָ
אָן עַוְלָם-קְטָנוֹ,
וּוֹאָס בְּלֵאָנְדוֹזְשָׁעָט אֵין חַלְלָ.

טרינקען אָ לְחִיּוֹם
מייט אָ מְלָאָךְ
צִי מִיט אָ רֹוחָ,
מייט אָ חִלּוֹם
צִי מִיט אָן אַמְתָּדִיקָן תּוֹשָׁב
פֿוֹן יַעֲנָעָר זִיכְרָ מִמְשׂוֹת ?

טרינקען אָ לְחִיּוֹם
מייט אָ לְאַנְגָּ-פֿאָרְגָּאָנְגָּעָנְעָם פֿרִינְד...

חיקע ברוריה ויגנד / כתבת-ראשית ועוד שירים

לשותות לחיים
עם רוח
השער –
בגלאול חדש,
של רוח העולם,
אשר שותה לחיים
לבזוז בלבו,
ולא אכפת לו,
שעוולמות
ולבבות –
מתהpecים –
כל עולם
הוא עולם-קיטן,
ששותה בחלל.

לשותות לחיים
עם מלאך
עם רוח,
עם חלום
או עם תושב אמת
מהצד השני של המציאות ?

לשותות לחיים
עם חבר שאנשכח
זמן...

אָגָרֶס פְּנוּעָם לְאַנְדָּר
פְּנוֹן חִלּוּמוֹת

דָּרְיוּשֵׁת שְׁלוּם
מִארֶץ הַחִלּוּמוֹת

אל חילום אַלְעָזֶם גַּעֲרֵב בָּאָרֶבֶת

איך שיק דיר אַ גְּרוֹס
פֿוֹנוּם לְאַנְדָּר,
פֿוֹן חִלּוּמוֹת,
דְּאָס לִיכְטָט
פֿוֹן דִּי אַיְזֶלְשְׁטִינְגֶּר
אַינְגָּעָם בְּוַיְךְ
פֿוֹן יוֹנָהָס וּאַלְקִישׁ,
דְּאָס לִידְךְ
פֿוֹן דָּעָר טִירְטְּלְטוֹבָּר
אַיְן שִׁירְהַשִּׁירִים
אַדְעָר אַלְשָׁר
אַ מְלָאָכָס אַ טְּרִיעָה...
איך שיק דיר אַ גְּרוֹס
פֿוֹנוּם לְאַנְדָּר
פֿוֹן חִלּוּמוֹת.

צְלִילָה וְשָׁוֹם נֶפֶךְ כְּגַזְוֵר

אני שולחת לך דרישת שלום,
מאץ
החלומות,
האור
של אבני החן
בבטנו
של הלייתנו של יונגה,
שירו
של התור
בשיר השירים
או שמא
דמעת מלאה...
אני שולחת לך דרישת שלום
מאץ
החלומות.

חיקע ברוריה וויגאנד / פלאט-בראשית און אנדערע לידער

איך שיק דיר אָ גְּרוֹס
פָּנוּם לְאַנְד
פָּוּן חִלּוּמוֹת,
אֵין דַּעַר פֶּרֶי,
וְעוֹן דַּו דָּעָרָוּאַכְּסָט,
וְעוֹן דַּי מַאֲרְגַּנְשְׁטָעָרָן
זִינְגָּעָן אָן אַיִּינָעָם.
דִּין נְשָׁמָה
איַז אָ טָוְרָקְוּזְעָנָעָ,
אִיר לִיכְט
איַז וַיְדַאַס לִיכְט
פָּוּן זִיבָן זָנוּנָעָ,
אֵין דַּעַר פֶּרֶי,
וְעוֹן דַּו דָּעָרָוּאַכְּסָט.

איך שיק דיר אָ גְּרוֹס
פָּנוּם לְאַנְד
פָּוּן חִלּוּמוֹת,
אֵין דַּעַר פֶּרֶי,
וְעוֹן דַּו דָּעָרָוּאַכְּסָט.

חיקע בהוריה ויגנד / כתבתראשית ועוד שירים

אני שולחת לך דרישת שלום
מאין
החלומות
בבירה,
כשאתה מתעורר,
כשכוכבי השחר
מוזמירים יჩכו.
נשמרת
היא בטורקי
אוריה
היא כמו האור
של שבע השמשות
בבירה,
כשאתה מתעורר.

אני שולחת לך דרישת שלום
מאין
החלומות
בבירה
כשאתה מתעורר.

//ס/ זי אַלְכִים זָסִילְקִים

ווען די מלֿאכִים דערוֹאַכִן
אין דער פָּרִי,
זענען דינֶעָה האָר
נאָך צַעֲשִׂיבָעָרֶט
פָּוּן שלְאָר.

ווען די מלֿאכִים דערוֹאַכִן
אין דער פָּרִי,
נאָך אַ פְּינַצְטָעָרָה,
צעוֹלְדָעָוָעָטָעָר נְאַכְטָ,

אַ נְאַכְטָ פָּוּן חֹשֶׁר,
אַ נְאַכְטָ פָּוּן צֻעוֹאָרְקָנְקִיט,
אוֹן אַרְוּם נְאָר פְּינַצְטָעָרָנִישׁ
אוֹן פְּינַצְטָעָרָנִישׁ,

אַ נְאַכְטָ פָּוּן יִאּוּשׁ,
אַ נְאַכְטָ פָּוּן פְּאָרְלִוְרְנִיקִיט,
אוֹן אַרְוּם נְאָר פְּינַצְטָעָרָנִישׁ
אוֹן פְּינַצְטָעָרָנִישׁ,

אַ נְאַכְטָ פָּוּן
„ווען וועט עַס ווַיְדַעַר ווַעֲרֵן טָאגּ ?“

אוֹן פְּלוֹצְלִינְג
גַּנְבָּעַט זִיךְ אַרְיִין
אַ מְלָאָר,
וַיְיַ אַמְּאָרְגְּנַשְׁטָרָאָל,
אַ שְׁטִילָעָה, אַ בְּאַהְאַלְטָעָנָה,

כָּאֵלֶּךָ אַסְגִּיאַם

בְּשֶׁהָמַלְאָכִים מִתְעֹזָרִים
בְּבָקָה,
שְׁעָרָךְ
עֲדָן פְּרוּעַ
מִהְשָׁנָה.

בְּשֶׁהָמַלְאָכִים מִתְעֹזָרִים
בְּבָקָה,
אֲחָרִי לִילָה,
אֲפָל וְפָרוּעַ,
לָל חַשָּׁג,
לָל הַרְסָה,
וּמְסֻבִּיב רַק אֲפָלָה
וְחַשְׁבָה,
לָל יְאוֹשָׁה,
לָלָה שֶׁל אֲבָדוֹן,
וּסְבִּיב רַק אֲפָלָה
וְחַשָּׁג,
לָלָה שֶׁל
“מַתִּי שׁוֹב יָאִיר הַיּוֹם?”

וּפְתַּאֲזָם
מִתְגַּנְגֵב פְּנִימָה
מַלְאָה,
וְכָמוֹ קָרְנוֹ שְׁחָה,
שְׁקָטָה, חַבְיוֹ,

חיקע ברוריה וויגאנד / פلت'בראשית און אנדערע לידער

און זאגט דיר אָ גוט-מאָרגן
גלאיך אין פנים אוינַן,
און אין פֿאָרבֿיגֿין,
גלאָט אָזּוּן,
רייט ער אָן
מיין נשמה
מייט אָ פֿלִיגֿל.

אין דער פֿרִי,
ווען די מלְאָכִים דערוֹאָכָן,
אוֹן דִּינְעַן האָר
זענען נאָך צעפֿאָטֶלֶט
פֿוֹן שלְאָך,
אייז מיין נשמה
שווין צעשייבֿערֶט
פֿוֹן אָ מאָרגֿנְשֿׁטְרָאָל.

ווען די מלְאָכִים דערוֹאָכָן
אין דער פֿרִי...

חיקע בהוריה ויגנד / כתת-בראשית ועוד שירים

אומֵר לְךָ “בָּקָר טֹוב”
כִּי יִשְׂרָאֵל בְּפֶנַּים,
וּבְחַלְפֹּו,
מְלֻטָּר כִּי,
נוֹגֵעַ הוּא
בְּנֵשֶׁמֶתִי
בְּכָנָתִי.

בְּבָקָר,
כִּשְׁהַמְּלָאכִים מִתְעַזְּרוּ רִים
וְשַׁעֲרָה
עַדְןִי סְתָתוֹר
מִשְׁנָה,
גְּשֶׁמֶתִי
כְּבָר פְּרוּעה
מִקְרָנוּ בָּקָר.

כִּשְׁהַמְּלָאכִים מִתְעַזְּרוּ רִים
בְּבָקָר...

אַגָּוָם סֵגֶר חַעֲרְבִּים

דאָס עַרְשָׁטָע בַּיְלָד

פֿוֹן בַּאַלְקָאָן :
אַ גָּאָרְטָן אֵין דָּעַר נָאָכְטָן,
חַלְוִמְזָגָאָרְטָן,
טוֹנְקָלְגָּרְטָן,
שָׁאָטָנָס פֿוֹן בַּיְמָעוֹ,
חַלְקִימְלָעָרָךְ פֿוֹן לְגִיגְוָרָן
פֿוֹן מִירְמָלְשְׂטִיְין,
אַינְעָם גָּאָרְטָן צַעַשְׁפְּרִיטָן,
אַ סְקוֹלְפְּטוֹה,
אָן אַפְּבִילָד,
צַעֲבָרָאָכָן,
צַעֲזִיָּט.

היום זה סיום

תוכוֹנה רָאשׁוֹנוֹת

מהפְּרִפְּסַת :

גֶּנֶה בְּלִילָה

גֶּנֶת חָלוֹם

יָרֵק בְּהָה

צְלָלִי עֲצִים

חַלְקִיקִי דָמָיוֹת

עַשְׂוִוָת שִׁיש

בְּגֶנֶה פְזָוָרים

פֶּסֶל,

צָלָם,

שְׁבוּרִים,

בְּכָל עַבְרָה.

דאָס צוועיטע בעילֶד

איך גיַ אַרְטִין
אינעם בֵּילֶה,
אינעם גָּאָרְטִין –
חלומָגָאָרְטִין –
אן אַרוּמְנָעָם –
דעָר גָּאָרְטִין.
די מִירְמָלְנָע
סקוֹלְפְּטוּרִיחְלִיקִימְלָעַן
זענען פְּאַרְשָׁוּוֹנוֹן,
פְּאַרְגָּעְדִּיכְטָעַט,
צְוָנוֹיְקְגָּעְנוֹמוֹעַן
אין אָן אַרוּמְנָעָם.
ס' אַיז אַוְמָמְגָּלָעַן.
ס' אַיז מְשֻׂגָּע –
און פְּאָרְט :
אַ חְלוּם
פָּוּן גָּאַנְצְּקִיט.

תמכונת שְׁנִיאָה

אני נכונֶת
לתוכַּת התמונָה
לתוכַּת הגֶּנה
הגֶּנה שְׁבָתָלָם
מְחַבֵּת
את הגֶּנה
נעַלְמוֹ לְהָם
פֶּסֶל הַשִּׁישִׁי-הַחְלִקִים
התְּכִנָּסָג,
התְּמִזְגָּג,
בְּחַבּוֹק
זה לא אָפְשָׁרִי.
זה שְׁגַעֲון –
ולקְמוֹרָות זוֹאת :
חַלּוּם
על שְׁגַלְמוֹת.

אַכְלָסָהָרֶג

הוינט

האט מיר
בָּאָגָעָנָט
די פֿרִילָעְכְּקִיט
אויף מײַן וועג.
זֵי הָאָט מֵיךְ
אַיבָּעָרְגָּעָזְגָּט
אוֹן מֵיךְ אָנְגָּעָרִירְת
גָּאנְץ זָאָכְט אָוֹן לִינְהָ
וְיִצְחָק וּוּינְטָלָ
אַין פֿאָרְבִּיגְגִּין.

דָּעָרְנָאָךְ אִיז זֵי
וּוַיְטָעָרְגָּעָגָגָעָן –
זְשָׁוּמָעָנְדִּיק –
אוֹיף אִיר וועג
אוֹן הָאָט אַיבָּעָרְגָּעָלָאָזָט
אַ שְׁטִיקָל גַּעֲלָעְכְּטָעָרָל,
וְיִקְּאָלִירִיק-שְׁפִּילְעָוְדוֹדִיק
בִּיקְלָעָר,
אַין מֵיר...

הַגִּילָּה

היום
נקראת בדרכי
השומחה.
היא חלפה, השינה אותה
ונגעה بي
ברכבות ובעדינות,
כמו אושת רוח,
שחוולפת לה.

לאחר מבן
המשיכה –
 Mizmazat –
 בדרכה
 מותירה بي
 צחוקים,
 כמו פהורי
 משחק צבעוניים...

סַרְכִּינָה

עס ציט אַרְפַּן
וואַי אַינְעָם יִם בַּשְׁנַי נַאֲכַט –
דוֹרְכָן צַוְצִיְּפָוָח פָּוָן דָּעָר לְבָנָה –
די בענְקַשְׂאַפְּט
נאָכָן אֵין-סֻוָּף.

עס ציט אַרְפַּן
וואַי אַינְעָם אַפְּעַנְעָם יִם,
אַרְיבָּעֶר צָוָם אַנְדָּעָרָן בְּרָעָג.

בענְקַשְׂאַפְּט
אייז פָּוָל מִיט ווַיְיִטְיק.
אַ ווַיְיִטְיק
וואַי מַילְך אָוָן הַאֲנִיק
לְאַזְעַט דָּעַם גִּיסְט
אוָן דִּי נְשָׁמָה
כְּפָמָעַט
אוַיסְלָוִיכָן.

בענְקַשְׂאַפְּט
נאָכָן צַוְעָזָאָגָטָן לְאָנָה.

סֻוָּף-כָּל-סֻוָּף
נאָך אַ מַאְל
אַ הוֵּיך פָּוָן אֵין-סְוַפְּקִיִּיט.

הַבְּרִיאָה

זה מושך אותך
כמו אל תוך חיים בלילה –
דרך כמ' הקבידה של הלבנה –
הגענו
לאינסוף.

זה מושך אותך
כמו אל תוך חיים הפתוח,
אל עבר החוף الآخر

געגוע
מלא הוא בכאב.
כאב
כמו חלב ודקש
מתיר לפניהם
ולפניהם
כמעט
לגלש.

געגוע
אל הארץ המבטחת.

סוף כל סוף
פעם נספת
 נשימה של איינסוף.

בְּיַם הַלְּזָמָם וְיִם

ווערטעה,
וואס ווערן אַרוֹיְסְגַעְזָאָגֶט,
פְּלִיעָן אִינְעָם ווִינְט
אדער בלֵיבָן פְּאַרְכְּרִיצֶט
אִינְעָם זְפָרְוָן
וְוי רְגָעָס
פָּנוֹן אַמְתָּדִיקִיט.
זַיְהָאָבָן נִיט קִיְּן דּוּעָה,
אֲבָעָר זַיְהָקָעָנָן הָאָבָן אֲמִין
אוֹיְף אֲרָגָע
אֲדָעָר אוֹיְף אֲלָאָגָעָר צִיְּט –
צִיְּטָן פְּוֹנָעָם ווִינְט.

ווערטעה,
וואס ווערן פְּאַרְשְׁרִיבָן,
פְּרָוּוֹן צֹ פְּאַרְכָּאָפָן
רְגָעָס.
נָאָר רְגָעָס
לְאָזְן זִיךְ נִיט פְּאַרְכָּאָפָן.
זַיְהָפְּלִיעָן אִינְעָם ווִינְט.
זַיְהָלְעָבָן
אוֹן זַיְהָבְּיִיטְן זִיךְ
איַן פְּרִימְהִיְיט,
איַן זַיְהָעָר צִיְּט.
צִיְּטָן פְּוֹנָעָם ווִינְט.

שָׁאַלְיָה כִּילָא

מלים,
אשר נֶהֱגֹת,
מִתְעֻופֶפֶת בְּרוּת
או נוֹתְרֹת חֲקֻוקֹת
בְּזִכְרוֹן
כִּמוֹ רְגִיעֵי
אמֶת שְׁלָמָה.
אין לוּהוּ בֶּל מְשָׁר,
אֵיך יִתְּכַן וּמְשֻׁמּוֹת לוּהוּ
לְרִגּעַ
או לוּמָן אַרְך –

עתות הרום

מלים,
אשר נֶכְתּוּבֹת,
מִנְסֹות לְחַטְּאֵי
רְגִיעִים.

אלָא שְׁרִגְעִים
מִסְרָבִים לְהַחְטָר.
הֵם מִתְעֻופֶפֶים בְּרוּת.
הֵם חַיִים
וּמִתְחַלְפִים לוּהוּ
בְּחַפְשִׁיות,
בְּזִמְנָם הֵם.

עתות הרום

סְבִּירַתְּן כְּכָלָה

אַ הוֵיךְ פָּוֹן גֶּלִיךְ
הָאַט פָּאַרְבִּיגְגֻּוּיִיט –
קוֹקְנְדִּיק אֲוִינְן שְׂטִין –
וּוֹעֵן אַ שְׁטָרָאַל
פָּוֹן אַ פָּאַרְלּוּיְרָעָנֶר וּוֹאָר
הָאַט אַנְגְּעָרִירָט
דְּאָס הַאָרֶץ
פָּוֹנוּם בַּעַלְ-חִלּוּמוֹת.

וּוְוֹאָלֶט דָּעָר בַּעַלְ-חִלּוּמוֹת –
גָּלְאָט אָזְוִי,
פָּאַרְבִּיגְגִּיעַנְדִּיק –
גַּעַרְן גַּעַוּעַן אִיבְּעַרְצּוֹלָאָזְן
אַ צִּיכְּן
אוִינְן שְׂטִין פָּוֹן זְפָרָן.

אַפְּשָׁר
גַּעַדְעַנְקַעַנְדִּיק
טְרָעָר
אוֹן טְוִיט
אוֹן מְוֹרָא,
וּוֹאָס הָאַט גַּעַנוּמְעַן לִיְכְּטָן,
אוֹן אָן אַומְדָעָרְקָלְעָרְלָעָכְּן
הַוֵּיךְ פָּוֹן גֶּלִיךְ.

אָכְרַ מִכְלֵן

נְשִׁימָה שֶׁל אָשָׁר
חִלּוֹפָה בִּיעַר –
מִתְבּוֹנְגָת לְהַבָּאָבָן –
כִּאָשָׁר קָרְנוֹ אָזָר
מִמְצִיאוֹת אֲבוֹתָה
גָּנְעָה
בַּלְּבָד בַּעַל הַחֲלוּמוֹת.

כָּאֵלָו הוּא, בַּעַל הַחֲלוּמוֹת –
כִּי סְתִּים,
דָּרְךָ אָגָב –
בְּכָל מְאוֹדוֹ רַצָּה לְהַשְׁאֵיר
סִימָן
עַל אָבָן הַזְּקָרוֹן.

אוֹלֵי
דְּמֻעוֹת זְפָרוֹן
וִימּוֹת
וּמוֹרָא,
שְׁלִקְחוּ חָלֵק בָּזָהָה,
וּבְנְשִׁימָה הַבְּלָתִי מַסְבָּרָת
שֶׁל הָאָשָׁה

חיקע ברוריה וויגאנד / פֿלט-בראשית און אנדערע לידער

אַדְעָר
אַפְּשָׁר נָהָר,
פְּדִי צֹו זָגָן יְעַנֵּץ,
וּוֹאָס הַיְבָן אָן צֹו פֶּאֲרָגָעָסֶן :
„אַ מָּאָל בֵּין אַיךְ דָּא גַּעֲוֹעַן...“

אַ צִיכָּן
אוַיְכָן שְׂטִיְין לְוָן זְפָרוֹן,
גָּלְאָט אָזְוִי,
פֶּאֲרָבִּינְגִּיעַנְדִּיק ...

חיקע בהוריה ויגנד / כתבתראשית ועוד שירים

וְאֹוֶלִי
רַק
כִּדְיַי לָזֶמֶר לְאַלְהָה
שְׁמַתְּחִילִים לְשִׁכְנָה
„פָּעֵם אֲנִי הִיִּתִי פָּה...“

סִימָן
עַל אֶבֶן הַזְּכָרוֹן
כֵּה, סְתִּים,
בְּחַלְפָו בְּדַרְךָ...

קיסטער אין גיאם

„קרעפֿלעך איז חלום
אייז ניט קיין קראעפֿלעך,
נאָר אָ חלום“,
זאגנט די חכמה
צומ בעלה-חלומות
נאָר אָ נאָכט פֿון חלומות,
שמעערירנדייקע
אין אַלע קאָלירן פֿונעם רעה-רבויגן.

אָ רוייט, ווי דִי זוּן, וואָס פְּאַרגנִיט,
ווי דִי זכרונות פֿון גְּלִיעַנְדִּיקָע גְּלִיקָן.
אָן אָרְאַנְדוֹזֶשׁ ווי דער האָרְבָּסֶט,
ווי פְּאַלְנְדִּיקָע בְּלַעֲטָעָר אָוּן וְאַגְּלָעָנִישׁ.
אָ גָּעֵל ווי דִי וְוִינְטְּעַרְדִּיקָע לְיכְתֻּעַלְעָר אָכֶט,
ווי באַנְיִוְוגָן, ווי אָ נְסָ.

אָ גָּרִין ווי אָ וְאַלְדִּיקָע פִּיזְאֹזֶשׁ אָין פְּרִילִינְג,
ווי דִי בְּלִיעַנְדִּיקָע שְׁפִּילְעַוּוֹדִיקִיט פֿונעם לעַבָּן.
אָ בְּלִי ווי דער שלְאָן,
ווי דִי טִיכְקִיט פֿון דער נְאָכֶט.
אָן אַינְדָּעַר-בְּלָאָן ווי דִי סּוֹדוֹת
פֿון יְעַנְעַר זְשִׁיט מְמִשּׁוֹת.
אָ פְּעַרְפָּל ווי שְׁטְרָאָלָן פֿון מְשֻׂגָּעָת,
ווי דִי וְוִילְדִּקִּיט פֿון טְאָנָן.

קִינְבָּגֶן כַּיְהָוֵם

„קִרְבָּלָה בְּחַלּוֹם
אֵיןָם קִרְבָּלָה,
אֶלָּא רַק חַלּוֹם“,
אוֹמְרָת הַחֲכָמָה
לְבַעַל הַחַלּוֹמוֹת
לְאַחֲרַ לִיל חַלּוֹמוֹת,
רוּשָׁטִים
בְּכָל צְבָעֵי הַקְּשָׁת.

אָדָם, כְּמוֹ הַשְּׁמֶשׁ, אֲשֶׁר שׂוֹקָעַת,
כְּמוֹ הַזְּכָרוֹנוֹת שֶׁל שְׁמָחוֹת לְוַהֲטוֹת.
כְּתָם כְּמוֹ הַסְּתָן,
כְּמוֹ עָלִים נוֹשְׁרִים וּמְתֻעָופָפִים.
צָהָב כְּמוֹ שְׁמָוֹנֶת גִּרְזָת הַחַרְף,
כְּמוֹ הַתְּחִשּׁוֹת, כְּמוֹ נָס.
ירָק, כְּמוֹ נָס שֶׁל יִעַר בְּאַבִּיב
כְּמוֹ הַפְּרִיחָה מְלָאת הַמְּשַׁחַק שֶׁל הַחַיִם.
כְּחָלָל כְּמוֹ הַשְּׁנָה,
כְּמוֹ עַמְּקוֹם שֶׁל הַלִּילָה.
כְּחָלָל-אִינְדִּינוֹ כְּמוֹ הַסּוֹדוֹת
שֶׁל הַאֲצָד הַהוּא שֶׁל הַמְּפֻשָׁות.
סָגֵל כְּמוֹ קָרְנוֹ שֶׁל שְׁגָעָוֹן,
כְּמוֹ פְּרָאוֹת שֶׁל רַקּוֹת.

חיקע ברוריה וויגאנד / פלאט-בראשית און אנדערע לידער

„און בענקיינשאָפַט אֵין חֲלֹם,
וּוְאָס בְּלִיבֶט בְּאַשְׁטִינַן אוּרִיךְ דָּעָר וּוְאָהָר,
איַז אוּרִיךְ נִיט קִיּוֹן בענקיינשאָפַט,
נַאֲר אָ חֲלֹם?“
הָאָט גַּעֲפָרָעָגֶט דָּעָר בָּעַל-חֲלוּמוֹת
בְּיַיְדָר חֲכָמָה.

„בענקיינשאָפַט אֵין חֲלֹם,
וּוְאָס בְּלִיבֶט בְּאַשְׁטִינַן אוּרִיךְ דָּעָר וּוְאָהָר,
איַז נִיט קִיּוֹן חֲלֹם,
נַאֲר בענקיינשאָפַט –
אן אַיְ-סּוֹקִיעַ בענקיינשאָפַט,
אֲ שִׁימֻעַרְינְדִּיקָע
אין אָלָע קָאָלִירַן פָּונְגַם רַעֲגַדְבוֹיגַן.“

חיקע בהוריה ויגנד / כתבתראשית ועוד שירים

„וַהֲגֹועַ בְּחִלּוֹם,
שָׁנֶשֶׁאָר וְקִים
בְּמִצְיאוֹת
גַּם הָוָא אֵינוֹ גַּעֲגֹועַ,
אַלְאָ רָקְ חִלּוֹם?“
שָׁאל בַּעַל הַחִלּוֹמוֹת
אֶת הַחֲכָמָה.

„הַגֹּועַ בְּחִלּוֹם,
שָׁנֶשֶׁאָר וְקִים בְּמִצְיאוֹת,
אֵינוֹ חִלּוֹם,
אַלְאָ גַּעֲגֹועַ –
גַּעֲגֹועַ אַיִסּוּפִין,
רוֹטֶט
בְּכָל צְבָעֵי הַקְּשָׁת.“

/// איך צָהָב הַסְּמִינָה ? (פרק כ')

פליען פלייט זיך,
און ניט נאר אין חלום –
אריין דורבן פֿעַנְצְטָעה,
ארויס דורך דער טיר –
איבער קיעווער גַּאסָּן,
פֿוֹן שטוב צו שטוב,
פֿוֹן בענקשאפט צו בענקשאפט :
„אוֹי, וּוֹ אֵין דָאַס יַיְגַּעַלְעַ,
וּוְאַס אֵיךְ הָאָב לְבָ?“

אֵ בְּלִיעֵר בְּאַלְאָנוֹ
פליט הויך אֵין דער לוֹפְטָן,
און ער פֿאַרְבָּלְאַנדְזְשָׁעַט
הָעַט וּוַיְתַּ,
און עַס וּוַיְלַט זִיךְ אִים פְּאַלְן,
און עַס וּוַיְלַט זִיךְ אִים זַיְגַּעַן,
און עַס וּוַיְלַט זִיךְ אִים שַׁעֲפְטָשָׁעַן :
„אוֹי, וּוֹ אֵין דָאַס גַּעַסְעַלְעַ,
וּוְאַס אֵיךְ הָאָב לְבָ?“

אי'ה סואָה ? (פֿזְקַן)

ער ווּמִתְעֹזֶב
וְלֹא רָק בְּחָלוֹם –
פִּנְימָה דָּרְךָ הַחֲלוֹן,
הַחוֹצָה דָּרְךָ הַקְּלָת –
מַעַל סְמֻטָּאותׁ שֶׁל קִיבָּ
מִבֵּית לְבִּית
מַגְעָגָע לְגַעֲגָע :
„אוֹ, אִיפָּה הַיְלָד
שָׁאַנֵּי אָזְהָבָת ?“

בְּלֹן כְּחֵל
ער גְּבוּהָ בְּאוֹיר
וּמְשֻׁטָּט
בְּפִרְחָקִים
וּמְתַחַשָּׂק לוֹ לְפָל
וּמְתַחַשָּׂק לוֹ לְשִׁיר
וּמְתַחַשָּׂק לוֹ לְלַחַש :
„אוֹ, אִיפָּה הַסְּמִטָּה
שָׁאַנֵּי אָזְהָב ?“

חיקע ברוריה וויגאנד / פلت-בראשית און אנדערע לידער

און ער לאזט זיך אַראָפּ,
רעד זיך אָפּ אויף אָ ווילע
אויף די פֿלייצעס פֿון אָנִינְיקֵל,
אָ יִדְישָׁן שְׂרֵיבֶּר :
„שְׁלוֹם־עַלְיכֶם, מִין טִיעָרָה,
זָאָג — וּוֹאָס אִיז דִין בְּעַנְקַשְׁאָכְט ?
זָאָג — וּוֹ אִיז די מְוֹזָע,
וּוֹאָס אִיךְ הָאָבּ לְבּ ?“

אָ יִדְישָׁעָר שְׂרֵיבֶּר ?
אָ שְׂרֵיבֶּר בַּיִּידָן ?
און עָס צָעַלְאָכְט זִיךְ בִּיאָז
דעָר אָוקְרָאַנְעָר :
„נָאָשׁ טְשֻׁעָלָאָוּעָק !“
און עָס צָעַפְאָלָט זִיךְ דַעַר חָלוּם
פֿון יִדְישָׁן יְהֹוֹפָעָז.
סְאִיז יִדְישָׁע גְּלִיקָן,
רְמַנְחָמִים-מְעַנְדָל,
„אוֹי, וּוֹ אִיז דָאָס חָלוּמָל,
וּוֹאָס אִיךְ הָאָבּ לְבּ ?“

*רוסיש : „אונדזער מענטש“

נוֹחַת לְמִטָּה,
נָחַ לֹּא לְגַע עַל בְּתֵפּוֹ שֶׁל נְכָה,
סּוֹפֵר יִדְּיִשׂ :
„שְׁלָום עַלְיכֶם, יִקְרֵי
אָמָרְנוּ – מַה גַּעֲגֹעַךְ ?
אָמָרְנוּ – אִיפָּה הַמּוֹזָה
שְׁאָנִי אָזְהָבָ?“

סּוֹפֵר יִדְּיִשׂ ?
סּוֹפֵר אַצְלֵי יהודים ?
צָוַחַק הַאֲוֹקְרָאִינִי בָּזָעָר :
„נָאֵש צ'אַלְבָּק !“*
וּמְתַנְּפֵץ לֹא הַתְּלֻם
שֶׁל הַחוֹפִין הַיהוּדיִת
זֶהוּ הַגּוֹרָל הַיהוּדי,
ר' מְנַחַם מְנַדָּל.
„אוֹ, חִיכָּן חַלּוּמִי הַקְּטָן
שְׁאָנִי אָזְהָבָת ?“

* רוסית : „הָאִישׁ שֶׁלְנוּ“

עַס קְלִינְגָעַ נוֹט קֵיָין גֶּלְאָקָן

איָן צְלִצְוָל פָּעָמָזָנוּם

סַבְּ קִירְעָסֵר עַל קִיְּמָאָקָר

עס קלינגען ניט קיין גלאָקָנו,
עס רעשן ניט קיין גלעקה.
עס הוייכט צו מיר
אָשְׁטְּלִילָעֶר ניגונַן,
צָאָרָט
און טִיף
און געדיכט.

עס גלאָנְצַט דָא ניט קיין גָּאָלָד,
עס פַּנְקְלָעַן ניט קיין דימענטַן.
עס שמיינְקְלָעַן צו מיר
אַכְטַּ דִּינְיְנָקָעַ לִיבְטָלָעַר,
רוֹיךְ
און קָלָאָר
און פּוֹלְ מִיטַּ לִבְטַ.

עס באָוּזִין זִיךְ ניט קיין וויזיעס
פֿוֹן הִימְלָס-זְוּעֲגָנָעָר אָוּן פָּאָלָאָצָן.
עס שמייכְלָט צו מיר
אַנְיְעָרְ חָלוּם,
זָאָכְטַּ
און לִינְדַּ
און אָומְגָעָרִיכְט.

עס קלינגען ניט קיין גלאָקָנו...

ייר בְּצָבָא/ירם

אין אַלְצָוֵל פֶּעֲמֹנִים
וְלֹא רַוְשָׁוֹת מְצֻלָּות.
גָּנוּן חָרִישִׁי
נוֹשָׂם אַלְגָּן,
עַדְין
וְעַמְקָן
וְסִמְינָן.

אין פָּאָן זָהָב שְׁנָזָץ,
וְלֹא בּוֹהָקִים יְהָלָומִים.
אַלְיָנוֹצָצִים
שְׁמוֹנָה גְּרוֹת דְּקִיקִים
רַוְגָּעִים
בְּהִילִּים
וּבָאוֹר מְלָאִים.

לֹא חִזְוּנוֹת נְגָלִים לִי
שֶׁל כְּרֶכֶרֶת שְׁמִימִוֹת וְאַרְמוֹנוֹת.
אַלְיָמְתִּיךְ
חַלּוּם חַדְשָׁן,
רַחַם
עַדְין
וּבְלַתִּי צְפִי.

אין אַלְצָוֵל פֶּעֲמֹנִים...

בְּיַיְמֵינוּ כִּי תְּהִגֵּן?

אָ וּוְעַלְתָּ פָּוֹן בְּלִי,
פָּוֹן דִּי וּוּיטְסְטָע וּוּיטְקִיְּטָן.
אָ וּוְעַלְתָּ פָּוֹן רְוִיטָ,
פָּוֹן דִּי נְאֻנְטְּסְטָע נְאֻנְטְּקִיְּטָן.

צי איז דאס אָ חֶלְוָם, וּוְאָס פָּאָרְגִּינִּיט?

אָ וּוְעַלְתָּ פָּוֹן גָּאָלָּה,
פָּוֹן דִּי הַעֲכָסְטָע הַיְיכָן.
אָ וּוְעַלְתָּ פָּוֹן פָּעָרְפָּלָּה,
פָּוֹן דִּי טִיכְסְטָע טִיכְעָנִישָׁן.

צי איז דאס אָ חֶלְוָם, וּוְאָס פָּאָרְגִּינִּיט?

אֵיךְ טוֹנָק זִיךְ אַנְיִין
אַיְן אֵי יִם פָּוֹן קָאָלִירָן.
בִּים רְאַנְדָּ פָּוֹן יִם
שְׁפִילָן זִיךְ וּוּאַסְעַרְדִּיקָע חַיָּות
מִיט טְאַנְצְנְדִּיקָע פִּיס
אוֹן לְאַכְנְדִּיקָע אַיְגָעָלָעָן.
אַיְן פְּרִיְיד פָּוֹן בָּאֲגִינְגָן
שְׁפִילָן אֵיךְ זִיךְ מִיט זַיִן.

צי איז דאס אָ חֶלְוָם, וּוְאָס פָּאָרְגִּינִּיט?

האדם חיון זה, כי היה?

עלם של תכל'
של הרוח במרקם.
עלם של אדם,
של הקיובה בקרובות

שמא חלום זה, בר חלוף?

עלם של חבר,
של שיין הפגנות.
עלם של ארבענו,
של תוהומות המעמיקים.

שמא חלום זה, בר חלוף?

טונחת אני
בים של צבעים
ובשפת חיים
חיות מים משלחות להן
במלחם מנקודות
ובעינם מצחקות.
ובשםחת השחר
אתן אני משלחת.

שמא חלום זה, בר חלוף?

חיקע ברוריה וויגאנד / פلت'בראשית און אנדערע לידער

עס פֿאלט צו די נאכט,
און עס שוימט אויף אָ חלום.
עס זינגען די שטערן,
און אין הימל באַווײַזט זיך
אָ סודותדייקע שרייפט
פֿון פֿינקלענדיקע אָותיות.
אייך יאָג זיך נאָך מײַן מלֿאָך,
און ער יאָגט זיך נאָך מִיר.

צי איז דאס אָ חלום, ווֹאָס פֿאָרגניט ?

ס' איז אָוּודאי אָ חלום...
און אָלְשָׁר אָ הווּר פֿון מְמֻשּׁוֹת
גָּאָר אוּך.
עס קוּומֶט דער קָאַיאָר,
און ס' ווערט ניט געלם
דער חלום !
עס איז נאָך דער אָוּמעַט,
וֹאָס פֿאָרגניט ...

חיקע בהוריה ויגנד / כתבת-בראשית ועוד שירים

יורחת לה החשכה,
צָר ועולה לו חלום.
מזמירים הפוֹכְבִים,
ובשימים מופיע
כתב סתרים ואותיות לו מנאנצ'ות.
רוזפת אני אחרי המלאך שלו,
ויהוא רוזף אתני.

שָׁמָא חֲלוּם זה, בָּר חֲלוּך?

ונדי שַׁחַלּוּם הוּא...
אֵפֶשֶׁר גַּם
גְּשִׁימָת מִמְשָׂאות.
מִפְצִיע לֹא השחר,
לֹא נִעְלָם לוֹ
הַחֲלוּם!
זאת רק התוגה
שְׁנִמְנוֹה לה...
...

אייזס וויאוואר

מיינע חלומות
זענען די וווערטער
פֿוֹן מִין נְשָׁמָה,
די פֿרַײַד
פֿוֹנוּם האָרְצָן,
אוֹן אֲמָּאל
דעָר ווַיִּתְּקַח
אוּנָה.

מיינע חלומות
זענען די שפֿראָך
פֿוֹנוּם אַיְבָּעַרְשָׁטָן,
די שפֿראָך
פֿוֹן סּוֹדוֹת.

מיינע חלומות
זענען דעָר אָטָעָם
פֿוֹן מְלָאָכִים,
דאָס רְוִישָׁן
פֿוֹן זֵיַעַרְעָה פֶּלִיגְלָעָן,
אוֹן אֲמָּאל
זֵיַעַרְעָה טְרָעָן
אוּנָה.

גן־זען

חולומותי
הם מלאות
נשימותי
שסמות
הלב,
ולעתים
גם
הכאב.

חולומותי
הם השפה
של היושב במרקומות,
שפת
הסודות.

חולומותי
נשימות
המלאכים
מלך
בגפיהם
ולעתים
גם
דמעותיהם.

חיקע ברוריה וויגאנד / פלאט-בראשית און אנדערע לידער

מיינע חלומות
זענען די פֿאָרָהוילענע שׂוּרִיפֿט
פֿוֹן דער נשמה,
די קְלַאנְגֶּעָן
פֿוֹן נִקּוֹדוֹת אָוֹן טֻמְמִים,
אֲ וּוּלְטַ פֿוֹן שְׁלַשְׁלָתָן.

מיינע חלומות
זענען שליחים
פֿוֹן יְעַנְעֵר זִיְיט מִמְשׁוֹת,
פֿוֹן אָן אַנדָּעָר וּוּלְטַ,
וּאָס רִירְט אָן
צָאָרָט
פֿוֹן בְּלוֹי אָרוֹיס
די אָונְדְּזָעָרִיךְע.

מיינע חלומות
זענען די וּוּרְטָעָר
פֿוֹן מִין נִשְׁמָה...

חיקע בהוריה ויגנד / כתת-בראשית ועוד שירים

חולומותי
הם פותב הסתורים
של הנשמה,
אליל
נקוד וטעימים
עוֹלָם
השלשלאות.

חולומותי
שליחים הם
מההפרשות של מעבה,
מעולם אחרת,
הונגע
ברכבות
מתוך הפחל
בעזלםנו

חולומותי
הם המלים
של נשמה...

אלאייך

אומרייך
איבערן אַפְגָרּוֹנֶט,
וואָרטַנְדִּיק,
לאָכְנְדִּיק
און ווַיְנְעַנְדִּיק,
מייט צַעֲשֵׂי בְּעַרְטַע
נְשָׁמָה דִּסְטְּרוֹנָעָס,
אומרייך.

דאָס פִּינְטְּעַלְעַ יַד
אין גָּלוֹת,
זַיְנְעַנְדִּיק
און טַאַנְצַנְדִּיק,
מייט צַעֲשֵׂי בְּעַרְטַע
בערד אָן פָּאַלְעָס,
אומרייך.

געטרָאנָגָן
אַיְבָּעָרְן אַפְגָרּוֹנֶט
דוּרְכָּן פּוֹחַ
פָּוֹן נְגִינָה,
מייט בענְקַשְׁאַפְּט
אין האָרְצָן,
מייט גָּלוֹתְדִּיקָעָר
בענְקַשְׁאַפְּט,
אומרייך.

לֹא רְגֹועַ

לֹא רְגֹועַ
מִיעֵל פָּנִי תְּהוֹם,
מִמְּתִין,
צָוחַק
וּבָכוֹה,
עַם מִיתְרִי נִשְׁמָה
קָרוּעִים
לֹא רְגֹועַ.

הַנִּצְוֹן הַיְהוּדִי
בְּגָלוֹת,
שָׁר לֹג,
רוֹקֶד לֹג,
עַם זָקָן וְכָנֶף בְּגָד
פְּרִיעִים,
לֹא רְגֹועַ.

בְּשָׁא
מִיעֵל פָּנִי תְּהוֹם
מִפְּחָד
הַגְּנִינָה,
עַם עֲרָגָה
בְּלָב,
עַם עֲרָגָה
שֶׁל גָּלָות,
לֹא רְגֹועַ.

חיקע ברוריה וויגאנד / פלאט-בראשית און אנדרע לידער

אומרייך
איבערן אַפְגָּרוֹנֶט,
בענקענדיך,
גולתדייך,
ממשותדייך,
עיקראיך,
מייט צעשייבערטע
נשמה-יסטרונעס,
לאָכְנְדִּיך
און ווינענדיך,
אומרייך.

חיקע ברוריה ויגנד / כתבת-בראשית ועוד שירים

לֹא רָגַע
מִעַל פְּנֵי תְּהוֹם,
עוֹג,
גּוֹלֶה,
מִפְשֵׁש,
בְּעַקָּר,
עַם מִתְּרִיבָה נִשְׁמָה
קְרוּעִים,
צָוחָק
וּבוֹכָה,
לֹא רָגַע.

פֿרִיאַד אָלֶהָן

פֿרִיאַד,
פֿלְאַם
אוֹן פֿונְקָעֵן שְׁפִּרְצָן,
לִיְּד
אוֹן פֿרִיאַד
אוֹן אַמְתָּדִיקִיט.

געשפֿילַט מִיט פֿרִיאַד
אוֹן פֿאָרְבְּרָעֵנט זִיךְ
אַ בִּיסְל.

פֿרִיאַד,
פֿלְאַם
אוֹן פֿונְקָעֵן שְׁפִּרְצָן,
לִיְּד
אוֹן פֿרִיאַד
אוֹן אַמְתָּדִיקִיט.

געכָּאָפְט אַ קְלָאָפְט
אוֹן גַּעַזְעַן קְרָאָקָע
מִיט לְעַמְבָּעָרג.

אֵל אַיִלְלָה

אֵשׁ
לְהַבָּה
וּנְיצֹזֶת נְטוּזִים
סְבִל
וִשְׂמָחָה
אֶמֶת וִכְנוֹת.

שָׁחַקְנוּ בְּאֵשׁ
וּנְשָׁרַפְנוּ
קְמֻעה.

אֵשׁ
לְהַבָּה
וּנְיצֹזֶת נְטוּזִים
סְבִל
וִשְׂמָחָה
אֶמֶת וִכְנוֹת.

סְפִגְנוּ מִפְהָה
וְרָאִיתִי אֶת קְרָקֹוב
וְאֶת לְמִבְרג.

חיקע ברוריה וויגאנד / פلت'בראשית און אנדערע לידער

פֿיעָה,
פֿלְאמַ
אוֹן פֿונְקָעַן שְׁפִירִיצָן,
לִיךְ
אוֹן פֿרִיךְ
אוֹן אַמְתָדִיקִיט.

אוֹן נָאָר אֵין בָּאַשְׁלוֹס :
מְמַשֵּׁיר זִין !

חיקע ברוריה ויגנד / כתבתראשית ועוד שירים

אָשׁ
לְהַבָּה
וּנִיצָּצָות נְתִזִּים
סְבִּל
וִשְׁמַחָה
אֶמְתָה וִכְנוֹת.

וְהַחֲלֵטָה אֶחָת בָּלְבָד :
לְהַמְשִׁיךְ !

כישק/זיך

ס'אייז ניט יאָ
און ס'אייז ניט ניינ',
ס'אייז ניט אויכן ים
און ניט אויף דער יבשה,
ס'אייז ניט אַהין
און ניט אַהער...
ס'אייז ברעלדייך.

ס'אייז אַפְּשָׁר יאָ
און אַפְּשָׁר ניינ',
ס'אייז אַפְּשָׁר טָאג
און אַפְּשָׁר נָאכֶט,
ס'אייז אַפְּשָׁר שְׁקִיעָה
און אַפְּשָׁר קָאֵיאָר –
ס'אייז ברעלדייך.

ס'אייז ניט בעכטן
און ס'אייז ניט מאָרגָן,
ס'אייז אַפְּשָׁר אַלְז
און אַפְּשָׁר גָּאָרְנִיט,
ס'אייז נָאָר אָט די רָגָע
פָּוּן גְּלִיק –
ס'אייז ברעלדייך.

אֶלְכִי :

וְלֹא בָן
וְלֹא לָא,
וְלֹא בַּיִם
וְלֹא בִּיבְשָׁה,
וְלֹא לִשְׁמָם
וְלֹא לְכָאנָן...
זה מִפְרָה

וְאוֹלֵי בָן
וְאוֹלֵי לָא,
וְאוֹלֵי יוֹם
וְאוֹלֵי לִילָה,
וְאוֹלֵי שְׁקִיעָה
וְאוֹלֵי זָרִיחָה –
זה מִפְרָה

וְלֹא אֲתַמּוֹל
וְלֹא מְחָה,
וְאוֹלֵי הַכָּל
וְאוֹלֵי בְּלָוָם,
רק זה הַרְגָע בְּלֶבֶד
שֶׁל אָשָׁר –
זה מִפְרָה

אלסן זי גאנזליין פון מהאייזן

איך בין די זאמלערין פון שהחיניינס,
די זאמלערין פון באהאלטנען רגעס פון גליק,
וואס וועלן מיר ליכטן
ווי יומס-טוב-דיקע ליכט
אויף וויטטן חושבדיקע וועגן.

פְּדָאי צוּ לְעַבֵּן אָוֹן צוּ לִיְדָן אוּף דָּעַר וּוּלְעַט,
פְּדָאי צוּ רִיטֶן
אוּף דִּי כּוֹאַלְיעָס פָּוְנָעָם לְעַבֵּן –
אַרְוִיפֶן אָוֹן אַרְאָפֶן –
אָוֹן אַסְמִירְצָהִיחָשָׁם
אוּף תָּמִיד נָאָךְ אֲמָאָל אַרְוִיפֶן.

איך בין די זאמלערין פון שהחיניינס,
די זאמלערין פון באהאלטנען רגעס פון גליק.

פְּדָאי אַנְצָוְהִיבָּן נָאָךְ אֲמָאָל פָּוְן דָּאָס נִיְּיָ
אַרְיוִיסְצָוְלִיְּפָן אִין גָּאָס
אָוֹן דָּאָס הַאָרֶץ אַוּעַכְזָוְשָׁעָנָקָעָן,
נִיט גַּעֲקוֹטָן אוּף דָּעַם,
וואס מָאָרָגָן וּוְעַט זִיְּן –
אָוֹן אַיבָּרָמָאָרָגָן –
אָוֹן אַיְּבָּיק...
אָוֹן אַיְּבָּיק ?

איך בין די זאמלערין פון שהחיניינס...

על הַסְּפִינָה בְּיַם סִירָעָה

אני אֱסֶפֶנית שֶׁל בָּרְכֹות „שְׁהַחִינָנוּ“
הָאֱסֶפֶנית שֶׁל רְגֵעַי אֲשֶׁר חֲבִיכִים,
שְׁיָאוּרָו לִי
כְּנֻרוֹת יוֹסְטּוֹב
בְּדַרְכִים רְחוּקֹת חַשּׁוֹכוֹת.

כְּדַאי לְחַיּוֹת וְלִסְבֵּל בְּעוֹלָם,
כְּדַאי לְרִפְבֵּב
עַל גָּלִיל הַחִימִים –
מַעַלָּה וּמַטָּה –
וְאָם יַרְצַח־הַשָּׁם
תָּמִיד לְעַלּוֹת שׂוֹב.

אני אֱסֶפֶנית שֶׁל בָּרְכֹות „שְׁהַחִינָנוּ“
הָאֱסֶפֶנית שֶׁל רְגֵעַי אֲשֶׁר חֲבִיכִים,

כְּדַאי לְהַתְּחִיל עוֹד פָּעָם מַחְדָּשׁ,
לְצַאת בְּרִיאָה אֶל הַרְחֹזֶב
לְהַעֲנִיק אֶת הַלְּבָב,
מַבְלִילִי לְהַעֲמִיק,
מַה יַהְיֶה מַחְרָ –
וּמַחְרָתִים –
וְלִנְצָח...
וְלִנְצָח ?

אני אֱסֶפֶנית שֶׁל בָּרְכֹות „שְׁהַחִינָנוּ“...

רַקְבָּן

נאכט –

עֲפֵן אוֹרֵף דִּינֶנֶעָ טַוְיעָרָן

אוֹן לְאֹז מִיר אַרְיַין

איַן דִּין וּוּלְטַ פָּוּן בָּלוּ !

אַנְטְּפָלָעָק פָּאָר מִיר דִּי סָודָהָת

פָּוּן דִּין בָּאַהָאַלְטָעָנָם גּוּ-עָדָן ;

לְאֹז מִיר זִיךְ שְׁפִילָן

מִיט דִּינֶנֶעָ מְלָאָכִים

אוֹן גּוּ-עָדָן-קָלָאַטְעָרָלָעָר ;

לְאֹז מִיר דָּעַרְפָּלָן

דָּעַם זִיסְן וּוַיִּתְּקָ

פָּוּן דִּינֶנֶעָ חְלוּמָות

אוֹן דִּינֶנֶעָ מְמִישָׁוֹת !

נאכט –

עֲפֵן אוֹרֵף דִּינֶנֶעָ אַרְעָמָס

אוֹן נָעַם מִיר אַרְיַין

איַן דִּינֶנֶעָ טִיבָּעָנָשָׂן,

צְוִישָׁן דִּי טָוָנְקָעָלָעָ קָאַלְדָּרָעָס

פָּוּן דִּין בָּעַנְקָשָׁאַפְּט,

דִּין חְדוּהָ

אוֹן דִּין אָוּמָעָט ;

לְאֹז מִיר טְרִינְגְּקָעָן

דָּעַם שְׁוּעָרָן וּוַיְן

פָּוּן דִּין לְבָשָׁאַפְּט

אוֹן דִּין אַמְתָּדִיקִיט !

וְיַהֲ

לִילָה –
פֶתַח אֹת שְׁעִירִיך
וְהַכְנִיסֵנִי
לְכָחֵל עַזְלָמָך !
גַלְה לִי אֶת סּוֹדֹת
גַן הַעֲדָן הַחַבְבִי שְׁלָך ;
הַנְח לִי לְשַׁחַק
עִם מְלָאכִיך
וְעִם פְּרִפְרִי גַן הַעֲדָן ;
תַּן לִי לְחוֹשָׁך
אֶת הַפְּאָב הַמְּתוּזָק
שֶׁל חַלְוָמָתִיך
וְאֶת מְפַשְׁוֹתָם !

לִילָה –
פֶתַח זְרוּעָתִיך לְרוֹחָה
וְהַכְנִיסֵנִי
בְעַמְקִיָה,
בֵין הַשְׁמִיכּוֹת הַפְּהֹות
שֶׁל גַעֲגֹעֲשִׁיך,
שֶׁל חַדְוָתִיך
וּשֶׁל עַצְבּוֹתִיך,
הַנְח לִי לְלַגְמָם
מִמְּיוֹן הַכְּבֵד
שֶׁל אֲחַבְתָּך
וּשֶׁל אֲמַתּוֹתָיך !

חיקע ברוריה וויגאנד / פלאט-בראשית און אנדערע לידער

לאז מיך מעיר ניט שטיין
אַזּוֹי אֵין דְּרוֹיסֶן
פָּאָר דִּין טִיר,
אַזּוֹי נָאָעָנֶט
אָוָן דָּאָר אַזּוֹי ווּבְּטַ !

נאכט...

אל תגיחני עוד לא
בקה בחוץ
לפנוי הצעלה,
פה קרוּבָה
ובכל זאת כל קה רחוצה !

ללילה ...

"בְּצִילָס הַיּוֹם"

לְאַנְדָּאָן

פֿאַרְיז אֵין לְאַנְדָּאָן.
אֵין זָוֶן אָוָן ווִינְט בַּיּוֹם טִישָׁל.
דָּעֶר ווִינְטָעֶר אֵיז אָוִיס.

אֵין זָוֶן-שְׁתִינָן בַּיּוֹם טִיר,
שְׁפָאַצְּרָנְדִּיק, קְלֻעְרָנְדִּיק:
כּ'וּוִיל פְּאָרָן מִיט דֵּיר !

עֲפָעָם אֵיז אַנְדָּעָרָש.
גְּאַנְצָן פְּאַרְשִׁיפּוֹרֶט דֵּי חֹוְשִׁים.
אֲ רָגַע פָּוּן גְּלִיק.

שְׁבַּוּעוֹת אֵין פְּאַרְקָל.
די זָוֶן זְעַצְתַּ זִיךְרַ פְּאַמְעַלְלָעַן.
גַּעֲדָאָנָק פָּוּן פְּאַרְיז.

הַיְקָרָה כִּי־כִּי

לונדון

פריז בלונדון
השמש והרוח לצדדי השלהנו
החצר חלה.

השמש משתקפת בנהר
מטילת, מחרה
רוצה לשוט אתק!

משחי שוניה.
במלוא שכрон חושים
רגע של אשא

שבועות בפרק
השמש שוקעת לאטה
זכרון מתני.

פֿאָרְץ

אויף רֵי דַעַ רָזִיעַ.
די שָׁאָטְנָס לְוָנוּם עֲבָר
פֿאָרְפֿלִיעַן אֵין ווַיַּנְטַ.

פֿאָרְבָּלָאנְדוֹשְׁעַט אֵין קוֹנְסַטַּ.
מיַר **פֿאָרְלִירָן** זִיךְ פֶּסֶדֶר
און גַּעֲפִינְעַן זִיךְ קְרִיךְ.

אֲ פְּרִימְטִיךְ צַו נַאֲכְטַסַּ.
אֲ קָאָרָאָהָד פָּוּן **פֿרִינְדְּשָׁאָפַטַּ**.
די בעכערס צַו פּוֹלַ.

מַיְנַן הָאָנָט אֵין דִּין הָאָנָטַ.
אֲ קָאָלִירִיךְ טִיכְלַ פְּלִיטַ
בַּיְ נַאֲכְטַ אֵין **פֿאָרִיזַ**.

שְׁבַת אֵין דַעַר **פֿרִי**.
דַעַר הָאָרִיזָאָנָט **קָלָאָרְטַ** זִיךְ אוַיףַ.
אַלְצַ אֵין נָאָךְ אַפְּגַןַ.

פְּרִיז

ברחוב דה רוז'ה
אללי העבר
חולפים עם הרום

תועים באמנות
מאבדים אחד את משנהו
ונפגשים מחדש.

ערב שבת
במחול הידיות
הגבעים מלאים מזג.

ידי בירך
מטפחת צבעונית מתחנופפת
לילות פריז.

בקר של שבת
האפק מתבהר
הכל עדין פתוח.

חיקע ברוריה וויגאנד / פֿלט-בראשית און אנדערע לידער

קָאנְאַל סָאנְ-מָארְטָעַן.
דֵּעֶר חֹשׁ פָּאָרְנָעָפָּלֶט בַּיִּ טָאָגֶר.
עַס פָּעַלְתֶּ מִיר אָוִיס שְׁלָאָג.

די גָּלְעֹזֶר קְלִינְגָּן
אַיִּנְעָם קְלִינְעָם וּאֲסָעָר-שְׁלָאָס.
חַבְרָה אֵין שְׁפִיגָּל.

פָּאָרְיוֹזֶר חַנְעָן.
דֵּעַם פָּאָסְטָעָכֶס קוֹל אַוִּיף יִידִיש.
וּוּ זָעַנְעָן דֵּי שָׁאָפֶ?

די לְעַצְטָעַ דָּנָאָעַן.
גָּלוּתְדִּיקָע וּאֲנְדָעָרָעָה
לְאַנְדָּאָן אֵין פָּאָרִיךְ.

חיקע ברוריה ויגנד / כתבתראשית ועוד שירים

תעלת סאן מרטין
חושי מערפלים ביום
זקוקה לשנה.

הכוסות מצלצלות
בתוככי מצויה מים קטנה
חברים בפראה.

קסמי פריז.
הרואה קורא ביידיש
היכן הקברים?

טפטופים אחרים.
למשוטטי הגלות.
לונדון בפריז.

* כל התרגומים לשירי ההיקו הם תרגומים מילוליים בלבד, ואין מתימרים להציגם לחוקי הhabrot של הסוגה.

זאלק פֿיעַר אָוֹן זַאלְק // אַלְפָסִי

דורך פֿיעַר אָוֹן דורך וואָסֶעֶר,
דורך ימען אָוֹן דורך יבּוּשָׁה,
דורך שטּוּרַעַם-יוֹינַנְטָן אָוֹן דורך מִידְבָּרוֹת –
בִּיסְטוֹ גַּעֲוָעָן בֵּין מִין זִיטָ.

דורך לְפִידְן אָוֹן דורך פֿרִידְן,
דורך יְסֻוּרִים אָוֹן דורך שִׂמְחוֹת,
דורך לְחַיִּים אָוֹן דורך קָאַצְּנִיָּאמָעָר –
בִּיסְטוֹ גַּעֲוָעָן בֵּין מִין זִיטָ.

אָוֹן אַיךְ בֵּין גַּעֲוָעָן
אַיִּין גַּאנְצָן מִיטְ דִּיר
אָוֹן וּאַלְלָטְ דורך פֿיעַר אָוֹן דורך וואָסֶעֶר
גַּעֲלָאָקָן פְּאָרְ דִּיר...

וּוּ בִּיסְטוֹ אִיצְּטָ, מִין גּוּטָעָר חַבָּר ?
וּוּאָס בָּאַהֲלָלְטָסְטוֹ זִיךְ פְּאָרְ מִיר ?
וּוּ בִּיסְטוֹ אִיצְּטָ, מִין לְבָסְטָעָר חַבָּר ?
וּוּאָס מַיְדָסְטוֹ אָוִיסְ מִין טִיר ?

אַיךְ וּאַלְלָטְ מִין לְעַבְן
אָוּוּקְגָּעָגָעָבָן
פְּאָרְ נַאֲרָ אֶזְאָ צִיְּיטָ
פָּוּן לְפִידְן אָוֹן פָּוּן פֿרִידְן
מִיטְ דִּיר !

דורך פֿיעַר אָוֹן דורך וואָסֶעֶר –
בִּיסְטוֹ גַּעֲוָעָן בֵּין מִין זִיטָ...

בְּאֵשׁ וּבְמִים

בָּאֵשׁ וּבְמִים,
בַּיּוֹם וּבַבְּשָׂה,
בָּרוּחוֹת סֹעֲרוֹת וּבְמִדְבָּרוֹת –
הָיִתְּ לְצָדִי

בְּסֶבֶל וּגְילָה,
בִּיסְוָרִים וּשְׁמָחוֹת,
בְּהַשְׁקָתְּ כּוֹסִיות וּבְחַמְרָמָת –
הָיִתְּ לְצָדִי

וְאַנְיִתְּ הָיִתִי
בְּלִי עַמְקָה
וְהָיִתְּ בָּאֵשׁ וּבְמִים
רֹזֶף אַחֲרֵיךְ...

הָיִכְנוּ אַתָּה עַכְשָׂו, חָבְרִי הַטּוֹב ?
מִדּוּעַ אַתָּה מִסְתְּפָרֵר מִפְנֵי ?
הָיִכְנוּ אַתָּה עַכְשָׂו, חָבְרִי הַאֲהֹוב ?
מִדּוּעַ פּוֹסֵחַ אַתָּה עַל דְּלָתִי ?

אַתְּ חִינִּי
הָיִתְּ מִזְרָחָת
לְשׁוֹב לְאַזְתָּה עַת
שֶׁל סֶבֶל וּגְילָה
אַתָּה !

בָּאֵשׁ וּבְמִים –
לְצָדִי הָיִת ...

וְאֵת סָבִיבָן בַּיְמָה כְּלֹא כְּלֹא...

„ווען עס חלומט זיך דיר פֿוּן אַ שִׁיףּ,
לְאֹז מִיךְ ווִיסֶּן!“ –
הָאָט עֲרַגְּזָאָגָט.

ווען עס חלומט זיך דיר פֿוּן אַ שִׁיףּ
לְאֹז מִיךְ ווִיסֶּן,
אוֹן אַיר ווּעל דִיר פֿאָרְכָּאָפּוּ
איַן מִין נָעֵץ.
דוּ ווּעַסְטּ מַעַר נִיט אַרְוִיס
פֿוּנָעָם לְאַבְּרִינְטּ
פֿוּן דִּינְנָעָ אַיְגָעָנָעָ חַלְמוֹתָה.
דוּ ווּעַסְטּ בְּלָאַנְדָּזְשָׁעָן
וְוִי אַ שִּׁיפְּלָא
אוֹרֵךְ דִּישְׁטוּרָעָמְדִיקָע כּוּאַלְיָעָס
איַנְעָם יִם
פֿוּן דִּינְנָעָ אַיְגָעָנָעָ נְשָׁמָה,
גַּעֲוֹאָרְפָּן פֿוּן דִּי הַעֲבָסְטָע הַיְיכָן
איַן דִּי טִיפְּסָטָע טִיפְּעָנִישָׂן.
וּעַסְטּ בְּלַיְבָן אוֹרֵךְ אַיְבָּיק
איַן מִין רְשּׁוֹת.

כָּלֵגָג אֲמִיסָה בְּגַנְיָאָן...

„בְּשָׁאָנִיה מַזְפִּיעָה בְּחִלּוֹמָה,
אָנָא, יַדְעִי אָוֶתֶה!
כֵּה אָמַר לֵ...“

בְּשָׁאָנִיה מַזְפִּיעָה בְּחִלּוֹמָה,
אָנָא, יַדְעִי אָוֶתֶה,
וְאַנְיַ אַלְכֵד אָוֶתֶה
בְּרִשְׁתָן.
לֹא תַצְלִיחַי עוֹד לְהַחְלִץ
מִן הַמְּבוֹךְ
שֶׁל חִלּוֹמוֹתִינִיךְ
תִּשְׂוֹטְטִי בְּדַרְכֶךְ
כְּמוֹ אָנִיה
מִטְלְטַלְתָּה עַל גָּלִים סֻוּעָרִים
בַּיּוֹם
שֶׁל גַּשְׁמַתָּה שְׁלָהָה,
נִזְרָקָת מִגְּבָהִי גִּבְהָהִים
אֶל מַעֲמָקִים אֵין קָז
לְנַצְחָתְשָׁאָרִי
בְּרִשְׁוֹתִי

חיקע ברוריה וויגאנד / פלאט-בראשית און אנדערע לידער

„וואָען עס חלומט זיך דיר פֿוֹן אַ שִׁיףּ,
לאָז מײַך וויסֶן!“ –
האָט ער געזאגט.

וואָען עס חלומט זיך דיר פֿוֹן אַ שִׁיףּ,
אייז אַלְשָׁר בעסער
צּוֹ זִין פְּאַרְזִיכְטִיךְ.

זָאָג קִיְינָעָם נִיט אָוִיס,
וואָען עס חלומט זיך דיר פֿוֹן אַ שִׁיףּ!

חיקע בהוריה ויגנד / כתטבראשית ועוד שירים

„כִּשְׁאָנָּה מַזְפִּיעָה בְּחֶלֹמָה,
אָנָּה, יַקְעֵי אָזְתִּי !
אָמַר לֵג.“

כִּשְׁאָנָּה מַזְפִּיעָה בְּחֶלֹמָה,
מוֹטָב,
לְהִיוֹת זֶה יָרָה.

אֶל תַּגְלִיל אֲיַש
כִּשְׁאָתָּה חֹלְמָת עַל אָנָּה !

שְׁוִיאָר

דריי מַאֲלֵה האָב אַיך גַּעַזְאָגֶט
„הַגְּנִי“
וְוי אַבְרָהָם
אוֹפֶן וּועֶג צוֹם בָּאָרג מָוִרִיה,
וְוי אַבְרָהָם
אַינְעָם וּוְצִין לְאַנְד
פָּוֹן זְפָרוֹן.
אַיִן אַבְרָהָם
הָאָט מִקְבָּר גַּעֲוָעָן
זַיְן טָאָטָן,
דָּעָר צְוּוִיטָעָר
פָּמָעַט זַיְן זָוָן.

אָנוּ אַיך אַלְיָין ?
כְּהָאָב מִקְבָּר גַּעֲוָעָן
אֲ לְאַנְד מִיט אֲ שְׁפָרָאָר.
„לְלִילְקָה מַאֲרָצָה
וּמַמְלִיכָתָה
וּמִבִּית אַבְיךָ
אַלְהָאָרָץ אֲשֶׁר אַרְאָךָ“
„גַּי דִיר אַוּעָק פָּוֹן דִין לְאַנְד,
אָנוּ פָוֹן דִין אֲפְשָׁטָאָם
אָנוּ פָוֹן דִין פָּאַטְעָרָס הַוַּיַּן,
צַו דֻּעַם לְאַנְד וּאָס אַיך וּוּלְדִיר וּוּזָן.“
בֵּין אַיך מִיר גַּעַגְאַנְגָּעָן
אוֹיפְּמַיְן וּועֶג,
וְוי אַבְרָהָם.

שְׁלֹשׁ פֻּעָמִים אַמְרָתִי

„הַפְנֵי“

כְמוֹ אֲבָרָהָם

בַּדָּרֶךְ לְהַר הַמּוֹרִיה,

כְמוֹ אֲבָרָהָם

בָּאָרֶץ הַלְּבָנָה

שֶׁל הַזָּפְרוֹן.

אֲבָרָהָם אֶחָד

קָבֵר

אֵת אָבָיו,

הַשְׁנֵי

כָּמַעַט אֵת בָּנו.

וְאַנִי עַצְמִי ?

קָבְרָתִי

אָרֶץ וַשְׁפָה .

„לְקַדְּשֵׁךְ מִאָרֶץךְ

וּמִמּוֹלֵדֶתךְ

וּמִבֵּית אֲבִיךְ

אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָרַאָךְ.“

וְהַלְכָתִי לִי

בְּדַרְכֵי,

כְמוֹ אֲבָרָהָם.

חיקע ברוריה וויגאנד / פلت-בראשית און אנדערע לידער

איין אַברהָם
הָאָט גַעְצִילֶט דֵי שְׁטוּרָן אַין הַימָל
אוֹן דֵי קַעֲרַנְדֶלֶעֶךְ זָאָמֵד בַּיָּם יִם
אוֹן זְבַעַן קִינְדָסְקִינְדֶעֶר
זְעַנְעַן גַעְוָאָרָן אַזְוִי צָאָלְרַטְיךְ
וּווֹ זַיִן.
דעָר צְוֹוִיטֶעֶר
הָאָט גַעְצִילֶט דֵי שְׁטוּרָן אוֹן דֵי גַאֲרָבוֹן,
די זִיסְעַ שְׁטָאָכָן
פָּנוֹן ווִידַעְגַעְבּוּרְעַנְעָם ווִיְיטִיךְ
אוֹן דֵי ווִידַעְגַעְבּוּרְעַנְעָם סְטוּרְנוּעָס
פָּנוֹן זַיִן פְּיַידְלוּזִין.

אוֹן אַירְאַלְיַין ?
אַירְאַלְיַין דֵי בְּלָעַטֶעֶר פָּנוֹן דַעַר גַמְרָא
אוֹן דֵי בְּלָעַטֶעֶר פָּנוֹן אַהֲרָבְסְטִיקָן בַּיּוֹם,
די טַראָפָן פָּנוֹן אַיְדִישָן הַיְיָקוֹן,
די שַׁחַחִינָוס
אוֹן דֵי „הַגְּגִיס“.

„גַיִי דֵיר אַוּעַק פָּנוֹן דַיְינָן לְאַנְדָן
אוֹן לְעַב אַיְדִישׁ לְעַבָּן אַין דַעַר פְּרָעָם !“
– „הַגְּגִיס“

„לְעַב זַיךְ אֹוִיס אַין דַעַר שְׁפְרָאָךְ
פָּנוֹנָם אֹוִיס גַעְהַרְגַעַטְן יַדְיָשָן פְּאַלְקָה !“
– „הַגְּגִיס“

אבָרָהָם אֶחָד
סִפְרָ אֲתַה הַכּוֹכְבִים בְּשָׁמִים
וְאֲתַ גְּרָגְרִי הַחֹלֵל עַל שִׁבְתַּ הַיּוֹם
וְצָאָצָאָיו
רַבּוֹ וְרַהֲיוֹ
בְּמִסְפָּרִים.
הַשְׁנִי
סִפְרָ אֲתַה הַכּוֹכְבִים וְהַאֲלָמּוֹת,
הַעֲקִיצוֹת הַמִּתְוֹקּוֹת
שֶׁל בָּאָבֶן שְׂנוּלָד מִחְדָּשׁ
וְאֲתַה הַמִּיתְרִים שְׂנוּלָדוּ מִחְדָּשׁ
בְּכָנוֹרָן.

וְאַנִּי עַצְמִי ?
סִפְרָתָ אֲתַה דָּפֵי הַגּוֹמָרָא
וְאֲתַ עַלְיוֹ שֶׁל עַז בְּסַתוֹן,
אֲתַה הַהְבָרוֹת שֶׁל הַיקָו בִּיִּדְישׁ
אֲתַה בְּרֻכּוֹת „שְׁהַחְנִינוּ“
וְאֲתַה “הַגְּנִי בָּאָן”

„לְכִי לְךָ מִאָרָצָךָ
וְתִי תִּים יְהוּדִים בְּפַכְרָ !“
— “הַגְּנִי”

„חִי אֲתַה חִי בְּשַׁפְתָו שֶׁל
הַעַם הַיְהוּדִי הַגְּרַץָחָ“
— “הַגְּנִי”

חיקע ברוריה וויגאנד / פֿלְתַּ-בְּרָאַשִׁית אָוֹן אַנְדָּעָרָע לִידָּעָר

„**זַעֲ אַ יִדְישַׁע פֿאָעָטָעָסָע
פֿאָרָן לְעַבְדֵּיְקָן יִדְישָׁן פֿאָלָק!**“
— „**הֶגְּבָּהָיִי**“

צַי אַז דָּאָס
דָּאָס אַמְתָּע שְׁלִיחֹות
פֿוֹן אַ פֿלְתַּ-בְּרָאַשִׁית?

חיקע בהוריה ויגנד / כתטבראשיות ועוד שירים

„**הִי מְשׁוֹרֶת יְהוָדִיה
בַּעֲבוּר הַעַם הַיְהוּדִי חַחִי!**“
— „**הַגֵּני**“

האם זו **בְּאַמְתָּה שְׁלִיחוֹת
שֶׁל פָּלָת-בְּנָאשִׁית?**

אַלְמָזֶה אַלְכִּים

משוגענע מלאכימ
דריען זיך אַרום דיר
מייט שטילע טרייט,
אוֹ קיינער זָל זַי נִיט הָרָן
אַחוֹן דֵּיר.

משוגענע מלאכימ
רַיְן דֵּיך אָן
מייט זַיְעָרָע פְּלַגְלָעָן
גָּאנְץ צָארָט
אוֹן אָומְגָעַרְיכְּט,
אוֹ קיינער זָל עַס נִיט פִּילָן
אַחוֹן דֵּיר.

משוגענע מלאכימ
בָּאַשְׁעָרָן דֵּיר אֲ תִּירְאַז
אֲפִילּוּ אָן אֲ קַשְ׀יאָ...

משוגענע מלאכימ
שׂוּעָבָן אַרום דֵּיר
בָּאַהְלָתָן
אוֹן רֹואַהְיָאַנְוִינְרָאַהְדִּיק
אוֹ קיינער זָל זַי נִיט זָעָן.

נַחֲמָה נְחַזֵּק

מלְאכִים מִשְׁגַּעִים
סֹבְבִּים אֶוֹתָךְ
בְּצֻעְדִּים חַרְישִׁים,
שְׁאִישׁ לֹא יִשְׁמַע
מִלְבָדָךְ.

מלְאכִים מִשְׁגַּעִים
נוֹגָעים בָּךְ
בְּכִנְפֵיכֶם
בְּעַדְנִוָּת רַבָּה
וּבְהַסָּחָרָה,
שְׁאִישׁ לֹא יִחוֹשֶׁ
מִלְבָדָךְ.

מלְאכִים מִשְׁגַּעִים
מִצְעִים לְךָ פְּתָרוֹן
אֶבְלָוּ לֹא קָשִׁיה

מלְאכִים מִשְׁגַּעִים
מִרְחָפִים סְבִיבָךְ
בְּהַחֲבָא
וּבְהַסָּתָר שֶׁל רֹזֶה וְאַינָה נֶרֶא
שְׁאִישׁ לֹא יָרֶא.

חיקע ברוריה וויגאנד / פلت'בראשית און אנדערע לידער

און דו אלין
זעסט זי איז ניט,
נאר דו שפירסט
זיער אטעם
און דאס רויישן
פון זיערע פֿלִיגְלָעַן.

און דו פֿילְסֶט
זיער באהאלטען קינאה
פֿאָר די
צולב די אַלְעַ קְלִינָעַ הנאות
אויף דער וועלט,
פֿון וואָס זי קענען ניט גענין:

אָ טַעַפֵּל הַיִּסְעָן, שׂוֹאָרְצָעַ קָאוּעַ,
אָ גַּלְעֹזְעַלְעַ וּוֹיְנַ מִיט אָ חַבָּר,
אָ בָּאָרִיר פֿון אָ האָנט.

משוגענע מלאכימ –
אומשטערבּעלְעַבּעַ,
ערנסטַע,
צי שְׁפִילְעַוּדִיקָע –
אייפֿערְזִיכְטִיקָע מלאכימ.

משוגענע מלאכימ
באָשְׁעָרָן דִּיר אָ תִּירְזָן
אויף אָ קְשִׁיאָא,
וָאָס דַּו האָסְטָן קִיְּן מַאְלָן
נִיט גַּעֲפַרְעָגַט...

וְאַתָּה עִצְמֶךָ
אֵינֶךָ רֹאֶה אֹתָם
בַּקְשָׁה
בְּנִשְׁקָמֶת
וּבְמִשְׁקָם
בְּנִפְרִיחָם.

וְאַתָּה מִרְגִּישָׁה
אֶת קִנְאָתָם הַגְּסֻתָּת
מִמֶּךָ
בְּגַלְלָל כָּל הַהֲנָאֹות הַקְּטָנוֹת
בְּעוֹלָם,
מִהְנָן הֵם אֵין יִכְזְלִים לְהַנּוֹת:

סְפֵל שֶׁל קֶפֶה שְׁחוֹר מִהְבֵיל
פּוֹסִית יֵין עִם חֶבֶה,
מִגְעָשֶׁל יָה.

מְלָאכִים מִשְׁגָּעִים –
בְּנֵי אַלְמָנוֹת
רְצִיעִים
או קְלִי דָעַת
מְלָאכִים קְנָאים.

מְלָאכִים מִשְׁגָּעִים
מַאֲשִׁיעִים לְךָ פְּתָרוֹן
לְקַשְׁיהָ,
שְׁמָעוֹלָם
לֹא שְׁאַלְתָּ ...

ז' פֿאַלְמִיכְסֶּס פֿאָה

פֿאַרט אַרְוִיס
דָּעָר בְּאַהֲאַלְטָעָנָעָר צְדִיק,
זּוֹכְנְדִיק
די פְּאַרְלְוִירָעָנָע פְּלָה,
אַיְבָעָר וּוַיְטָע פְּעַלְדָּעָר,
דוֹרָך גַּעַדְיכְּטָע וּוַעַלְדָּעָר,
בְּלָאַנְדְּזָשְׁעָנְדִיק אֵין וּוְעָג,
זּוֹכְנְדִיק...
זּוֹכְנְדִיק...

די פְּלָה אֵיז אַוּעָק.

יְאַגְּט זִיךְ נָאָך
דָּעָר בְּאַהֲאַלְטָעָנָעָר צְדִיק
נָאָך דָּעָר בְּאָן פְּוָן לְעָבָן,
וּוְאָס וּוְעָט אִים פִּירָן
צַו זְיַן פְּאַרְלְוִירָעָנָע פְּלָה,
גַּעַטְרָאָגָן פְּוָן אַ נִּיגְ�ן
נִיט פְּוָן דָּעָר וּוְעָלָט,
לוּוִיכְנְדִיק אָן אַטְעָם...

נָאָך אַ שָׁעה אָוֹן נָאָך אַ שָׁעה,
דָּעָר פְּאַיְזָז גִּיט אַוּעָק.

הכלה הלא/בכלה

נָסֶע
הצִדְיק הַנְּסָתָר,
בְּחִפּוֹשׁ
אַחֲר הַפֵּלָה הָאָבוֹדָה,
עַל פָּנָי שְׂדוֹת רְחוּקִים,
דָּרָך יְשֻׁרוֹת אַפּוֹפִים,
תוֹעַה בְּקָרְבָּן,
בְּחִפּשָׁה...
...
הַפֵּלָה אַיִּינָה.

מִמְהָר
הצִדְיק הַנְּסָתָר
אֲחָרִי רְכִבָּת הַמִּים,
אֲשֶׁר תָּקַח אֹתוֹ
לְפֵלָה הָאָבוֹדָה,
נְשָׂא בְּנֶגֶון
שְׁלָא מִן הָעוֹלָם,
רַץ בְּלִי נְשִׁימָה...
...
עַזְרָה וְעַזְרָה,
הַרְכִּבָּת כִּבְרָה יוֹצָאת.

חיקע ברוריה וויגאנד / פלאט-בראשית און אנדערע לידער

שטייגט אויך
דעָר געטלעכער ניגון
אָזֶש בֵּין פִּיסָּאִידְפַּבּוֹחַ,
אויב ניט נאָךְ העכער אָפְּילַן.
זעט דער באָהָלְטָעַנְעָר צְדִיק
שווין זיין פָּאָרְלוּיְרָעַנְעָרַ כֹּלהַ.
וּוְיל עָרָ אִיר אַ קּוֹשׁ טָאָן
וּוְיָ אַ הַיְלִיקָעַר סְפָּרְ-תּוֹרָה...

נאָךְ אַ קּוֹשׁ אָוָן נאָךְ אַ קּוֹשׁ,
נאָךְ דֵּי בָּאָן גִּיטַּ שְׂוִין אָוּעָק.

יאָג זִינְרַ, צְדִיקַ,
יאָג זִינְרַ, חֲבָרַ,
וּוְיִלְלַ דֵּי בָּאָן פָּוָן לְעַבְנַ
גִּיטַּ בָּאָלְדַ אָוּעָק !

עולה
הנגון הָאַלְּהִי
עד כפָא הַכְבֹּזֶן,
אם לא לְמַעַלָּה מֵזָה.
רֹאָה כִּבְרֵי הַצְדִיק הַגְּסָתָר
אֶת הַכְלָה הַאֲבוֹרָה שָׁלוֹן.
רֹצֶחֶת הוּא לְנַשְׁקָה
בְּנֵשֶׁק סְפִר תֹּורָה קָדוֹשׁ...

עוד נְשִׁיקָה וְעַד נְשִׁיקָה,
אֲךָ הַרְכְּבָת כִּבְרֵי זָה לְדִרְכָה.

מִהָר, צְדִיק,
מִהָר, חָבָר,
בַּי רַכְבָּת הַחַיִם
כִּבְרֵי מְסֻתְלָקָת !

חיקע ברוריה וויגאנד איז די וואלף-קאראב-לעקטארישען פון יידיש אינעם אקספֿאַרדער צענטער פֿאָר העברעישע און יידיש שטודיעס (אקספֿאַרדער אוניווערטשיטעט). זי אָרבּעט אויר ווי אַיידיש-לערערין אַין לאַנדּאָן אָון פִּירט אָן מיט דער לאַנדּאָנער יִידִיש-סְבִּיבָה. שווין אַסְרֵי אָרוֹן שְׁרִיבֶּת זַי פָּאָזְיעַן אוּפְּ יִידִיש. זי האָט פְּאָרָעָנְטָלְעָבָט עַטְלָעָבָט דַּעֲרָעָמָד אַין די נִיּוֹ-יִּאָרָקָעָר פּוּבְּלִיקְאַצְּיָעָס פְּאָרוּעוּרטָס, יִידִישׁ הַעֲפָטוֹן אָון די צֻוּנוֹפְּטָל, אַין די פְּאָרִיזָעָר פּוּבְּלִיקְאַצְּיָעָס דַּעֲרָעָמָד יִדִּישׁ טַעַם-טַעַם, יִידִישׁ הַעֲפָטוֹן אָון גִּילְגָּלִים, אַינעם יוֹשְׁלִימָעָר אַלְמָאָנָאָר, אַינעם אַינְטָרָנְעָץ-צְשָׂוָרָנָאָל דַּעֲרָעָמָד בְּאוּוּבָטָעָר יִד אָון אָנוֹ דַּעֲרָעָמָד אַנְטָאָלָגְיָעָט טָרָאָט בַּיִּטְרָאָט: הַיִּנְצְּצִיטִיכָּעָד יִדִּישׁ פָּאָזְיעַן, רַעֲדָקְטִירָט פָּוֹן עַלְיסָטָא בּוֹ-פּוֹרָתָ אָון מַאֲגָנָרִיטָא פְּאָסְקוֹטָשִׁי (Verbarium / Quodlibet 2009). אַיר עַרְשָׁתָעָ צּוּוֹיָה שְׁפָרָאַכְּיָעָ זְאַמְלוֹנָג אַיז אַרְוִיס אַינְעָם הַ. לִיּוֹוִיךְ-קָאָרָלָאָג אַין תַּל-אַבְּיָב אַין 2012 אַונְטָעָרָן טִיטָּל צַיְּהָט אַיר נְעַזְעַן צִיְּן צִיְּן? אָון אַנְדעָרָעָ לִידָּעָ.

חיקע ברוריה וויגאנד איז אויר אָנוֹ אַיבְּרָעָצְּעָרָעָן פָּוֹן יִידִיש אָון האָט פְּאָרָעָנְטָלְעָבָט אַ צּוּוֹיָה-שְׁפָרָאַכְּיָעָ אַוְיסְגָּאָבָעָ פָּוֹן אַגְּ. שְׁטָעָנְצָלָס תְּרִיבָעָר פָּאָזְיעַן צּוֹזָמָעָ מִיטָּן עַנְגָּלִישָׁן פָּאָעָט סְטִיוֹן וּוְאָטָס (Five Leaves 2007), ווי אויר אָנוֹ אַיבְּרָעָצְּעָמָג פָּוֹן אַ בּוֹרְ זְבָרָנוֹת פְּוֹנָעָם גַּרְאָדָנָעָר שְׁרִיבָעָר לִיבָּ רִיזָּעָר וּוּנָעָן זִבְנָעָ אַיבְּרָעָלְבָוָנָגָעָ בעָתָה די מַלְחָמָה-יָאָרָן אַין וּבִיסְרָוִלָּאָנד (יד-זֶשֶׁם 2009). זי האָט אַמְּגִיסְטָעָר-דִּיפְלָאָם אַין העברעישע אָון יִדִּישׁ לִימְדִים פְּוֹנָעָם לְעַאֲבָעָקְ-קָאָלְעָדָזָש אַין לאַנדּאָן אָנוֹ אַ דְּאָקְטָאָרָאָט פְּוֹנָעָם אַונְיוּוּרָסִיטָעָט-קָאָלְעָדָזָש-לְאַנדּאָן. אַיר דִּיסְעָרָטָאַצְּיָעָ פְּאָרָנְעָמָט זִיר מִיטָּ קְבָּלה-מָאָטִיוֹן אַין באַשְׁעוּוִיסָּעָס וּוּרָה. זי האָט גַּעַלְיָעָנְטָ רַעְפָּעָרָאָט וּוּנָעָן פְּאָרָשִׁידָעָנָעָ אַסְפָּעָקָעָן פָּוֹן באַשְׁעוּוִיסָּעָס, אַהֲרָן צִיְּטָלִינָס, אַגְּ. שְׁטָעָנְצָלָס אָנוֹ יַעֲקָבְ פְּרִידָמָאָס וּוּרָה, ווי אויר וּוּנָעָן הַיִּנְצְּצִיטִיכָּעָר יִדִּישׁ פָּאָזְיעַן, אוּפְּהַ קָּאָנְקָעָרָעָנָצָן אַין סְעָמִינָאָרָן אָנוֹ לְאַנדּאָן, אַקסְפּאָרָד, פָּאָרִיז, דִּיסְלָדָאָרָף, סְטָאָקָהָאָלָם, רַאֲזָוּנָאָ, וּוּרָשָׁע, מַאֲסָלָקָוָעָ, טַשְׁעָרָנָאָוּוִיז, וּוּן, תַּל-אַבְּיָב, נִיּוֹ-יִּאָרָק, באַסְטָאָן אָנוֹ אַטְאָוָא.

חיקע ברוריה ויגנד היא מרצה בקדדרה ע"ש ולף-קורוב באוניברסיטת אוקספורד במרכז ללימודים יידיים וערבית. בנוסף, חיקע עוסקת כמורה ליהדות בלונדון ומנהלת שם את החוג של דוברי השפה. מאזה שנים רבות כתבת שירה ביהדות. שיריה פורסמו בניו יורק ב-פאווערטס, יוננטרוף, צוקונפלט, בכתביו עת בפאריז דער יידישער טעם-טעם, יידישע העפטן, נלגולים, ב-ירושליפער אלפאן, בכתב העת האינטרנטי דער באוועבעטער ייד ובאנטולוגיה טראט بي טראט, שירות יידיש בת זמננו, בעריכת עליזה בר-פורת ומרגריטה פסקוצ'י. ספר השירים הראשון הדוד-לשוני שלה יידיש-עברית הופיע בהוצאה ה. ליוויך בתל-אביב בשנת 2012.

אַינְהָאַלְטּ מוֹעֵן הַעֲנוּיִינִים

8	אֶדְעָנְקָוָאָרְטּ
10	דְּבָרִי תּוֹהָה
12	כְּלַתְ-בְּרָאָשִׁית
13	פְּלַתְ-בְּרָאָשִׁית
	שיריהシリמידיקע פּוֹנְקָעַן ニיצָצָות שֶׁל שִׁיר הַשִּׁירִים
18	שיריהシリמידיקע פּוֹנְקָעַן
19	ニיצָצָות שֶׁל שִׁיר הַשִּׁירִים
20	יְדִידְנֶפֶשׁ
21	יְקִידְנֶפֶשׁ
24	שְׁלוֹם-עַלְיכֶם
25	שְׁלוֹם-עַלְיכֶם
28	רַיר נִיטְאָן...
29	אֶל תָּגַע...
32	זַעַרְיוֹק, מִין הָאָרֶץ !
33	הִיא רַגְעָע, לְבִי !
36	הַאֲרְבָּסְטִיקָע לִידְעָר
37	שִׂירִי סְתֻנוֹ
38	טְרִינְקָעַן אֶל חַיִים
39	לְשִׁתּוֹת לְחַיִים

א גראס פֿונעם לאנד פֿון חלומות
דָּרִישַׁת שְׁלוֹם מֵאָרֶץ הַחֲלֹמוֹת

44	א גראס פֿונעם לאנד פֿון חלומות
45	דָּרִישַׁת שְׁלוֹם מֵאָרֶץ הַחֲלֹמוֹת
48	ווען די מלאכים דערוואָאָן
49	כְּשֻׁפְלָאָקִים מַתְעָזָרִים.
52	אַ חֲלוֹם פֿון גַּאנְצָקִיט
53	חֲלוֹם עַל שְׁלִמוֹת
56	אַ בְּאַגְּגָעָנִישׁ
57	פֿגִּישָׁה
58	בענקשְׁאָפְט
59	גַּעֲגָעַ
60	צִיטַן פֿונְעָם וַיַּנְט
61	עֲתֹותַ הרָאַת
62	שְׂטִין פֿון זְכָרוֹן
63.	אַבְּן זְכָרוֹן.
66	קְרַעְפְּלָעַר אִין חֲלוֹם
67	קְרַעְפְּלָעַר בְּחֲלוֹם
70	וְאֵיז דָּאָס גַּעֲסָלָע ? (פרק ב')
71	אייפָה הַסְּמִטָּה ? (פרק ב')

עַס קְלִינְגָּעַן נִיט קִיִּין גַּלְאָקְן
אִין צְלַצְּלָל פְּעַמְּנוֹנִים

76	עַס קְלִינְגָּעַן נִיט קִיִּין גַּלְאָקְן
77	אִין צְלַצְּלָל פְּעַמְּנוֹנִים
78	צִי אֵיז דָּאָס אַ חֲלוֹם, וְאֵס פְּאָרָגִיט ?
79	הַאֲם חֲלוֹם זָה, בְּרַטְלָאָף ?

חיקע ברוריה וויגאנד / פلت-בראשית און אנדערע לידער

82	מיינע חלומות
83	חלומוטי
86	אומראיך
87	לא רגוע
90	פֿיעַר אונ פְּלָאַם
91	אַשׁ וְלַהֲבָה
94	ברעקלדייך
95	מִפְּרָר
96	אֵיר בֵּין דֵי זָכָרְלָעָרִין פְּלוֹן שָׁחַיְינָס
97	אַנְיָה אַסְפְּנִית נְשָׁל "שְׁהַחְנִינוּ"
98	נאכט
99	ליילָה
102	וַדִּישׁע היַקְוָס
103	היַקְוָס בְּיִדְישׁ
108	דורך פֿיעַר אונ דורך ווַאֲסָעָר
109	בְּאַשׁ וּבְפָנִים
110	וְעַן עַס חַלּוֹמֶט זִיר דֵיר פְּלוֹן אַ שִּׁיףַׁ
111	כְּשַׁאֲנִיה מַפְּיעָה בְּחַלּוֹמֶךְ
114	שליחות
115	שְׁלִיחָות
120	משוגענע מלאכִים
121	מלאכִים מַשְׂגָּעִים
124	די פְּאַרְלוּרְעַנְעָה כֶּלה
125	הכֶּלה הַאֲבָזָה
128	חִיקָּע בְּרוּרִיה ווַיְגָאנְד
129	חִיקָּע בְּרוּרִיה ווַיְגָאנְד